

SŁOWO

WILNO Zamkowa 2. Telefon: Redakcji 17-82, Administracji 228. Administracja czynna jest od godz. 9-iej do 4-iej po pol. Sekretarz Redakcji przyjmuje codziennie od 17-iej do 18-iej. Przedstawicielstwo w Warszawie ul. Hoża 8 m. 2, tel. 9-08-40. Prenumerata miesięczna z odniesieniem do domu, lub przesyłka pocztowa 4 zł. zagranicą 7 zł. Konto PKO Nr. 700.724. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Redakcja rękopisów niezamówionych nie zwraca. Administracja nie uwzględni zastrzeżeń co do rozmieszczenia ogłoszeń

Na terenie samorządu gospodarczego gromad i gmin wiejskich mogłyby się kształcić charaktery, zdolności i rozwijać się zdrowa opinia ludności wiejskiej.

Gen. L. Żeligowski

RCK XVIII. Nr. 67 (5349)

WILNO CZWARTEK 9 MARCA 1939 R.

CENA 20 GR.

Uwaga na tytuły.

Tytuł, nagłówek w gazecie to instrument propagandowej sugestji. Opinię wytwarza nie treść artykułów, lecz brzmienie tytułów.

Oto są tytuły, które czytam: Znow 100 Polaków powędrowało do Berez.

Paskarze w Berezie. Zbojeńcy i żydzi na szlaku do Berez.

Czyż tego rodzaju tytuły nie wzbudzają refleksji w czytelniku: „Jest Berez — a więc dobrze. Co tam żelować będą paskarzy i zbojeńców.”

Tego rodzaju lekkomyślne tytuły demoralizują publiczność. Nie zastanawia się ona nad tem, że łatwo jest napisać paskarz lub bolszewik, ale, że po to istnieją sądy aby stwierdzić czy rzeczywiście paskarz i czy rzeczywiście bolszewik. Berez stwarza dualizm władzy w Polsce: — karzą sądy i karzą władze administracyjne. Berez jest więc zaprzeczeniem praworządności. Berez pozbawia nas zasady Neminem captivabimus z której dumny był Polak w początkach XVI-ego wieku. Ten lekkomyślny stosunek dziennikarzy do tak poważnego zagadnienia, owo wypisywanie figlarnych „powe-

drowali“ ułatwia dalsze istnienie Berez.

Pisałem już o tem nieraz. Apelowalem do opozycyjnych przynajmniej dziennikarzy, aby tak nie pisali o Berez. Bez skutku.

A jak wyglądają tytuły w sprawie naszej polityki zagranicznej?

Oto niektóre: Minister Beck poruszy sprawy emigracji żydów podczas swego pobytu w Londynie.

drugi: Gospodarcza współpraca państw między Bałtykiem, a morzem Czarnem rezultatem rozmów warszawskich,

trzeci: Wzmoczenie międzynarodowej roli Polski

Czesi likwidują Piemont ukraiński

Kto wypisuje takie tytuły. Czy pismo filo - niemieckie, filogermanskie, któremu odpowiada ten wzrost potęgi Niemiec, który miał miejsce przy dużej i wydatnej pomocy min. Becka. Broń Boże!

Znajduję te tytuły w pis-

mach warszawskich judzących przy każdej okazji na Niemców, utrudniających odprężenie stosunków pomiędzy narodem polskim a niemieckim.

Wiem jakże to? Pisma te są antyniemieckie, a są zadowolone z min. Becka, podczas gdy na sze pismo organ p. Studnickiego i mój woła, że p. Beck za dużo Niemcom dopomógł, zamało dla Polski uzyskując.

Jakże się to dzieje? Poprostu mamy przed oczami rzecz, która ma dwa oblicza: figlarnie i tragiczne, mamy tu wielką tragedię — fałsz prasowy w Polsce. Judzi się na Niemców, ale chwali się p. Becka, czyli dogadza się i gustom publiczności i rządowi jednocześnie, a państwo „mój Boże, państwo samo się wyratuje.

Przyjrzyjmy się teraz tym optymistycznym tytułom.

Sprawę żydowską ma poruszyć znowy minister Beck! Cóż bardziej popularnego. Szkoda tylko, że zgóry wiemy, że ani do Palestyny, ani na Madagaskar nie wysłamy na skutek tych rozmów tyłu żydów ilu nam przybyło w ostatnim roku z Niemiec. Ale coż to szkodzi zapowiedzieć żydowskie rozmowy. Ozon tak-

że zapowiadał program żydowski — skończyło się jednak dokładnie tak, jak przepowiadałem: rezultat na zero.

Wzmoczenie się międzynarodowej roli Polski. Sąsiad nasz posiadał swą potęgę o wiele, wiele stopni podczas gdy my po zostaliśmy na tym samym poziomie. Gdańsk został de facto przyłączony do Niemiec, Kłajpeda również, Czechosłowacja stała się wassalem Niemiec, pod bokiem wyrósł u nas Piemont ukraiński godzący bezpośrednio w nas. Istotnie! Wspaniałe wzmoczenie się roli Polski. Polega ono zapewne na tem, że od wiedzilo Warszawę kilku ministrów, a nasz minister odwiedził Londyn. Tania byłaby mocarstwowość i dobra sytuacja międzynarodowa gdyby polegała na ilości wizyt ministerjalnych po których otwieratyby się możliwości handlu „między Bałtykiem, a morzem Czarnem“ lub innych fikcjach i frazesach tego rodzaju.

Nie mam nabożeństwa do cytowania poetów, ale powiedział kiedyś Słowacki:

Polsko, lecz Ciebie błyskotkami
budzą
Cat.

A WIĘC PROWOKACJA UKRAIŃSKA

(TELEFONEM Z WARSZAWY)

(Ł) Wszyscy pamiętają, iż ostatnie demonstracje młodzieży polskiej w Gdańsku, a następnie w Warszawie rozpoczęły się od chwili, kiedy w kawiarni we Wrzeszczu został umieszczony napis, iż „psom i Polakom wstęp wzbroniony“. Wywieszenie tego napisu robiło od początku wrażenie celowej prowokacji. Krążyły na ten temat, jak zawsze w takich razach, najprzeróżniejsze domysły.

Obecnie ustala się opinia, iż sprawa wywieszenia owego na pisu była prowokacją ukraińską. Wykonawcą ma być student politechniki gdańskiej, obywatel polski narodowości ukraińskiej, na leżący jednak do niemieckiego związku młodzieży.

Opinia ta znajduje pośrednie potwierdzenie w odpowiedzi, jakiej udzielił w dniu wczorajszym minister Beck na interpelację posła Dudzińskiego, z której to odpowiedzi wynika, że Senat gdański po przeprowadzeniu dochodzenia złożył urzędowe oświadczenie, iż obraźliwa wywieszka „nie była dziełem studentów narodowości niemieckiej“.

Prowokacja ukraińska przysłała w chwili, kiedy w stosunkach polsko - niemieckich po rozmowach Hitler — Beck i Ribbentrop — Beck zarysowało się odprężenie. Celem prowokacji było niewątpliwie stworzenie nowych komplikacji między Warszawą i Berlinem i kto wie, czy nie chodziło w dalszej konsekwencji o przeciwdziałanie niekorzystnemu dla Ukraińców rozwojowi sytuacji na Rusi Przykarpaciej. Istnieją bowiem niestety wśród Ukraińców elementy, które swe spekulacje polityczne opierają na konflikcie polsko - niemieckim i z radością witają każde nowe zadrażnienie w stosunkach sąsiedzkich.

Zródła incydentów gdańskich powinny być ujawnione oficjalnie, leży to bowiem jaknajbardziej w interesie Państwa. Przez kilka dni żyliśmy przecież, jeżeli nie w całym kraju, to w każdym razie w stolicy i w szeregu miast w nastrojach podnieconych. Wizyta ministra Ciano, która wypadła w tym okresie, zesłała zupełnie na drugi plan zainteresowań, a bezpośrednim powodem tej całej fali wzburzenia była jedna prowokacja ukraińska.

Dowodziłoby to, jak łatwo w społeczeństwie naszym na skutek ciągłej alarmującej akcji antyniemieckiej Frontu Morges, żydów i lewicy, wywołać wzburzenie nastrojów wywieszeniem jednej tabliczki.

Dalsze wystąpienia

W Wołyńskiej Ukraińskiej Organizacji

(TELEFONEM Z WARSZAWY)

(Ł) Po niedawnym wystąpieniu posła Skrypnika z W.O.U., dowiaduje się, iż w dniu wczorajszym solidaryzując się z posłem Skrypnikiem wystąpił również z tej organizacji poseł Onufrejczak z okręgu kowelskiego. Jak widzimy więc, Wołyńska Organizacja Ukraińska wchodzi w głęboki kryzys, którego nie udało się senatorowi Tymoszenko zażegnać.

Stan zdrowia Pana Prezydenta

WARSZAWA PAT Jak się dowiadujemy, w stanie zdrowia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej następuje stała poprawa.

Przyjazd do Warszawy litewsk. ministra spraw zagranicznych

(TELEFONEM Z WARSZAWY)

(Ł) W kołach politycznych uchodzi za rzecz pewną przyjazd do Warszawy litewskiego ministra spraw zagranicznych, Urbszy sa.

Ponieważ wczorajsza półoficjalna prasa litewska zanotowała wiadomość, że minister Urbszys udaje się do Rzymu na koronację Papieża, przeto przypuszczają, że minister Urbszys zatrzyma się w Warszawie w drodze powrotnej z Rzymu.

W rocznicę powstania Oeneru

(TELEFONEM Z WARSZAWY)

(Ł) W kołach politycznych obiegają pogłoski, że grupa działaczy politycznych, skupionych koło dziennika „A.B.C.“, powoła w rocznicę powstania Oeneru, dnia 14 kwietnia, do życia organizację polityczną. Prezosem jej ma zostać dr. Tadeusz Gluziński.

Ludowcy na czele małopolskiego tow. rolniczego

(TELEFONEM Z WARSZAWY)

(Ł) Prezosem Małopolskiego Towarzystwa Rolniczego wybrany został ponownie p. Bronisław Sobon, wiceprezosem p. Gruszka, prezes Rady Naczelnej Stronnictwa Ludowego.

Spadkobiercy Jędrzejewicza

(TELEFONEM Z WARSZAWY)

(Ł) Dwa z rzędu artykuły wstępne w naczelnym organie Ozone poświęcone stosunkom, panującym wśród młodzieży na terenie uniwersyteckim — pierwszy prawdopodobnie dra Stałla, jakkolwiek niepodpisany, — drugi p. Iphorskiego - Lenkiewicza, są komentowane w kołach politycznych jako zapowiedź ograniczenia autonomii uniwersyteckiej.

Zniesienie ordynacji rodowych

(TELEFONEM Z WARSZAWY)

(H) Na wczorajszym wieczornym posiedzeniu Sejmu rozpatrywany był znany projekt ustawy o zniesieniu ordynacji rodowych. Sejm przyjął powyższy projekt ustawy w drugim i trzecim czytaniu.

Zgon prof. Wł. Zawadzkiego

WARSZAWA. Pat. Wczoraj o godz 4 po drugiej i ciężkiej chorobie zmarł s. p. Władysław Zawadzki b. minister skarbu, profesor Wyższej Szkoły Handlowej w Warszawie i Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie.

S. p. prof. Władysław Zawadzki

Ze s. p. prof. Władysławem Zawadzkiem schodzi do grobu najwybitniejszy polski teoretyk ekonomii. Był to uczonej wielki, — uczonej przedewszystkiem. Wiadomość o jego śmierci wstrząsnęła nie tylko Uniwersytetem Stefana Batorego, z którego sal wyszło tyłu jego uczniów, ale także wszystkimi uczelniami w Polsce, gdzie znana była Jego wiedza.

Jego droga naukowca idzie obok drogi działalności politycznej. Wszędzie zostawił po sobie pamięć człowieka wielkiej pracy.

W suchych szczegółach jego życiorysu nie sposób zwrócić dokładnej charakterystyki uczonego i polityka nieprzeciętnej miary.

Urodził się w Wilnie 8 września 1885 r. Studiował na uniwersytetach w Moskwie, Lipsku, Krakowie i Paryżu, gdzie w r. 1909 uzyskał dyplom szkoły nauk politycznych.

Od 1909 do 1914 roku pracował naukowo w Paryżu i Londynie.

W r. 1914 przeszkadza mu w pracy naukowej wojna. Wraca do Wilna i tu podczas okupacji jest członkiem, a następnie prezesem Komitetu Polskiego.

W r. 1917 rozpoczął wykłady z dziedziny ekonomii na Politechnice warszawskiej, będąc jednocześnie przedstawicielem komitetu polskiego przy polskich władzach i organizacjach w Warszawie w t. zw. Komitecie Litewskim.

W r. 1918 jest członkiem Rady Stanu a w końcu tegoż roku współpracuje w organizowaniu Komitetu Obrony Kresów oraz Dyrizji Litewsko - Białoruskiej.

Z końcem tegoż roku delegowany jest przez Komitet Obrony Kresów do Paryża, gdzie przebywa do lutego 1919 r. po powrocie zostaje mianowany naczelnikiem wydziału w ówczesnym departamencie litewsko - białoruskim w min. spr. zagr. Stanowisko to opuszcza po zajęciu Wilna przez wojska polskie i powraca do pracy naukowej.

W roku szkolnym 1919 — 20 wykladał na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie, a od lipca 1920 r. jest profesorem zwyczajnym tegoż uniwersytetu. Przez pewien czas jest szeregowcem armii, do której wstąpił jako ochotnik. W r. 1919—20 jest pro-dziekanem wydziału prawnego USB, a od roku 1922 — 1924 dziekanem tegoż wydziału.

Depesza kondolencyjna do ministrowej Zawadzkiej

(TELEFONEM Z WARSZAWY)

(H) Minister skarbu Kwiatkowski wystosował na ręce profesorowej Władysławowej Zawadzkiej depeszę kondolencyjną z wyrazami żalu i współczucia spowodują zgonu jej męża, byłego długoletniego ministra skarbu.

Rektorzy uczelni lwowskich u Min. Oświaty w sprawie ostatnich zajęć

WARSZAWA PAT Minister W.R. i O.P. prof. dr. Wojciech Świętosławski przyjął w dniu 8 marca rb. na dłuższej audjencji pp. rektorów lwowskich państwowych szkół akademickich w osobach prorektora prof. Piotra Stacha, rektora prof. Edwarda Słomki i rektora prof. Kazimierza Szczudłowskiego, którzy przedstawili szczegółowo przebieg zajęć akademickich we Lwowie

Przygotowania do uroczystości koronacyjnych w Watykanie

CITTA DEL VATICANO. PAT. W Watykanie czynione są wielkie przygotowania do koronacji Piusa XII w dniu 12 b.m. Zewnętrzna loggia Bazyliki św. Piotra, na której odbędzie się koronacja, wzniesiona o 20 m. nad ziemią, widoczna jest nie tylko dla wszystkich zakątków wielkiego placu przed Bazyliką, ale również po przebudowie arterji wodociągowej na plac, z drugiego brzegu Tybru. Wobec tego spodziewany jest niebawem dotychczas napływ tłumów na uroczystości koronacyjne. Papież koronowany będzie tiarą, która użyta była do koronacji Piusa IX w 1846 roku.

Pierwsza część uroczystości odbędzie się wewnątrz Bazyliki. Uczestniczyć w niej będzie dwadzieścia oficjalnych misyj zagranicznych. Dotychczas wpłynęła fantastyczna liczba 250 tysięcy zgłoszeń na karty wstępu do Bazyliki.

Zwołanie Konsystorza

CITTA DEL VATICANO. PAT. Z kół watykańskich podają, że w kwietniu r.b. Papież Pius XII zwoła konsystorz, podczas którego nastąpi mianowanie kilku nowych kardynałów. Obecnie istnieje siedem wakansów. Zwołanie konsystorza nastąpi oficjalnie po uroczystościach koronacyjnych Piusa XII, które odbędą się w niedzielę 12 b.m.

PREMIER LITWY O STOSUNKACH z Niemcami i o Kłajpedzie

KOWNO. PAT. W dniu przedwczorajszym odbyło się zebranie kowieńskiego okręgu partji tautlininków, na którym przemawiał premier litewski Mironas. Premier rząd litewski, omawiając politykę zagraniczną Litwy, wskazał również na pogłoski, rozpowszechnione w związku z odkładaniem audjencji u kanclerza Hitlera, na której nowy poseł litewski w Berlinie plk. Szkirpa wręczył swe listy uwierzytelniające.

Premier określił te pogłoski jako mylące opinję publiczną Litwy i wskazał na to, że stosunki litewsko - niemieckie rozwijają się naogół normalnie.

W sprawie Kłajpedy premier wskazał, że rząd centralny okazuje całkowitą przychylność dla elementu niemieckiego w kraju kłajpedzkim, zaznaczając jednak, że ta przychylność nie powinna i nie może wyjść poza granice konwencji i statutu kłajpedz. i tyczy się to w jednako wym stopniu obu warstw ludności kłajpedzkiej, t. j. Niemców i Litwinów.

Przechodząc do omawiania spraw Ententy bałtyckiej, premier zaprzeczył kategorycznie pogłoskom o przygotowywanym sojuszu wojskowym między krajami bałtyckimi. Podobne sojusze, podkreślił premier, nie przyczyniłyby Litwie, może również i pozostałym państwom Ententy bałtyckiej, żadnego pożytku.

Tak albo nie Żydzi domagają się odpowiedzi od rządu brytyjskiego

T. zw. Konferencja Okrągłego Stołu w Londynie znajduje się w impasie. Po ogłoszeniu planu angielskiego, który przewidywał utworzenie niepodległego państwa palestyńskiego i zagwarantowanie praw mniejszości żydowskiej, nastąpiło zerwanie obrad, delegacja żydowska jednak nie opuściła Londynu, prowadząc pertraktacje w trybie nieoficjalnym.

Na kilku posiedzeniach Egzekutywy Żydowskiej Agencji rozpatrywano własne propozycje, które projektowano wysunąć jako podstawę dalszej konferencji. Projekty te przedstawiają się następująco:

1) W Palestynie ma powstać system kantonalny pół autonomicznych jednostek terytorjalnych o większości żydowskiej i arabskiej. Imigracja do strefy żydowskiej ma być nieograniczona. Sprawy ogólnokrajowe byłyby regulowane przez odpowiednio skonstruowaną radę ustawodawczą.

2) Ma być ustalone przewidywanie na 10 lat dla przygotowania gruntu do niepodległego państwa w ramach federacji arabskiej. W okresie 10 lat imigracja żydowska ma być kontynuowana do czasu osiągnięcia przez ludność żydowską 40 procent ogólnego zaludnienia. W tym okresie pozostałaby w kraju administracja brytyjska i powołana do życia rada ustawodawcza z udziałem żydów i Arabów.

Choroba Ignacego Paderewskiego

PARYŻ. Pat. „Petit Parisien“ donosi z Nowego Jorku, że Ignacy Paderewski, który bawi obecnie w Ameryce i miał odbyć tournée koncertowe, musiał odwołać pierwszą serję koncertów, ponieważ zachorował na gripę i lekarze nakazali mu dwutygodniowy wypoczynek. Jednocześnie z gripą Paderewski dostał ataku reumatyzmu, który specjalnie umiejscowił się w przebiegu lewej ręki. Biuletyny lekarzy amerykańskich są optymistyczne, jednakże wskutek reumatyzmu nie jest rzeczą pewną, kiedy będzie mógł się odbyć najbliższy koncert Paderewskiego. Na razie lekarze zapisali gorące masaż na lewą rękę.

5 KWIECIEŃ WYBORY PREZYDENTA FRANCJI

PARYŻ. Pat. Wczoraj z rana potwierdzono ze strony oficjalnej, iż zgromadzenie narodowe, które dokona obioru nowego prezydenta republiki francuskiej, odbędzie się wedle wszelkiego prawdopodobieństwa dnia 5 kwietnia b. r.

CESARZ JAPONJI NADAŁ IMIĘ SWEJ GÓRCZE

TOKIO. PAT. Cesarz japoński nadał swej nowonarodzonej córce imię Suganomiya Takako (księżniczka szlachetna i czysta). Uroczystość nadania imienia odbyła się według obrządku religji Szinto. Imię zostało wybrane ze starego poematu japońskiego „Manyoszu“ (pochodzącego z 8 stulecia).

„KULTURVERBAND“ NA LITWIE

KOWNO. PAT. W tych dniach odbył się zjazd delegatów oddziałów niemieckiego „Kulturverbandu“ na Litwie. Przyjęto na zjeździe rezolucję podkreślającą, iż Niemcy w Litwie przyjmują ideologję narodowo - socjalistyczną, jako ideologję wszystkich Niemców. Dalej zjazd domagał się rozwoju sieci niemieckich szkół powszechnych na prowincji stosownie do memoriału, wystosowanego do rządu litewskiego. W sprawie tej wysłano depeszę do rządu.

W dniu 5 b. m. odbył się zwołany z inicjatywy Kulturverbandu zjazd przedstawicieli niemieckich na Litwie. Zjazd postanowił utworzyć sekcję rzeczowniczą przy Kulturverband.

ZBRODNIA SZALEŃCA

KRÓLEWIEC PAT. W Liebstad (Prusy Wschodnie) pewien wieśniak w napadzie szału zaczął strzelać do swej żony i syna, następnie wybiegł z mieszkaniem do stodół oblał swe ubranie benzyną i podpalił. Nieszczęśliwy szalelec zginał w męczarniach. Od płonącego ubrania ogień przerzucił się na stano w stodole, która spłonęła całkowicie.

bów. Pod koniec okresu 10-letniego Arabowie i Żydzi mieliby dojść do porozumienia w sprawie podstaw konstytucji palestyńskiej. Równocześnie ma być umożliwiona imigracja żydowska do sąsiednich krajów arabskich.

Przed przedstawieniem tych projektów postanowiono uzyskać wyjaśnienie stanowiska Anglii, prawdopodobnie w nadziei, że ostatni manewr z zerwaniem obrad spowoduje zmianę propozycji rządu angielskiego. W tym celu Egzekutywa wystosowała list do ministra Mac - Donalda, domagając się odpowiedzi przed końcem bieżącego tygodnia. Od odpowiedzi rządu brytyjskiego na to pismo, uzależniony został dalszy bieg konferencji i udział w niej delegacji żydowskiej.

Żydzi domagają się od rządu brytyjskiego stanowczego i jasno określonego wypowiedzenia: „tak“ albo „nie“ co do następujących spraw: czy rząd zamierza utworzyć niepodległe państwo palestyńskie, które w rzeczywistości będzie państwem arabskim, czy też takie państwo które zabezpieczy organiczny wzrost żywiu żydowskiego w Palestynie i zapewni istnienie żydowskiej siedziby narodowej, dalszą imigrację żydów do Palestyny, opartą na zasadzie chłonności kraju, oraz swobodę nabywania ziemi przez żydów. Pismo zapowiada, że o ile Żydzi nie otrzymają wyraźnej pozytywnej odpowiedzi, to wycofają się oni z konferencji, albowiem pod żadnym warunkiem nie godzą się na uczestnictwo w dalszych na radach, przyjmujących za podstawę dyskusji istnienie stałej mniejszości żydowskiej w Palestynie.

Następstwem przesłania tego pisma do rządu brytyjskiego było nieoczekiwane zwołanie wczoraj późnym wieczorem do pałacu św. Jakoba nieoficjalnej narady arabsko - żydowskiej, w której oprócz przedstawicieli rządu brytyjskiego uczestniczyli przedstawiciele Agencji Żydowskiej oraz delegacyi Egiptu, Iraku i Saudji - Arabji.

Posiedzenie to było ostatnim wysiłkiem ministra Mac - Donalda i lorda Halifaxa pogodzenia sprzecznych poglądów żydów i Arabów. O północ posiedzenie to zakończyło się, ale okazało się, że rozbieżność nie tylko nie zmniejszyszy się, lecz przeciwnie w toku dyskusji jeszcze bardziej zostały podkreślone.

Przeziębienie

TABLETKI ASPIRIN

DEGRELLE PROWADZI KAMPANIĘ WYBORCZĄ

BRUKSELA PAT. Organ rekrutów „Pays Reel“ podaje, że przewodca ruchu Degrelle sam prowadzić będzie kampanję wyborczą i wystawi wybranych przez siebie kandydatów do Izby Deputowanych i Senatu we wszystkich okręgach.

MIMO NIEPOKOJÓW IMIGRACJA DO PALESTINY WZRASTA

JERUZOLIMA. PAT. Według danych statystycznych przybyło do Palestyny w 1938 r. 15.263 imigrantów (12.868 żydów i 2.395 nie-żydów), podczas gdy w 1937 r. liczba imigrantów wyniosła 12.475 (10.536 żydów i 1.939 nie-żydów.) W powyższym okresie najwięcej imigrantów przybyło z Niemiec i b. Austrii (6733), następnie zaś z Polski (3.269).

W okresie sprawozdawczym nabyło obywatelstwo palestyńskie 18.300 żydów i 271 nie-żydów.

GAYDA MA BYĆ ULASKAWIONY

PRACA. PAT. W najbliższym czasie oczekiwany jest dekret amnestyjny dla gen. Gaydy. Wiadomości te dotyczą się z ostatnią audjencją gen. Gaydy u przewodniczącego

Stłumienie rewolty komunistycznej w Madrycie Gen. Franco liczy na szybkie poddanie się stolicy

ST. JEAN DE LUZ. Pat. Rada obrony narodowej w Madrycie podała przez radio, że powstanie komunistyczne zostało stłumione na całym obszarze, podlegającym władzy rady. Ostatnim oddziałem komunistów, którzy nadal stawiają opór, zostawiono 3 godzinny termin na oczyszczenie zajmowanych stanowisk. Termin ten upływa w południe.

MADRYT PAT. O godzinie 11 -ej min. 15 zakomunikowano oficjalnie, iż przywódcy rewolty komunistycznej poddali się „radzie obrony“. Buntownicy otrzymali polecenie powrotu do garnizonów. Wojska „rady obrony“ mają pozostać na swych stanowiskach i wstrzymać ogień, który wolno im otworzyć tylko, gdyby zostały zaatakowane.

Około godziny 3 -ej nad ranem trwały ciężkie walki, które po godzinie ustały. Szczególnie wielkie napięcie walka uliczna w Madrycie miała w pobliżu ambasady francuskiej. Wojska gen. Casado odniosły w rezultacie zwycięstwo nad komunistami. Komunikacja miejska została wczoraj z rana w Madrycie ponownie uruchomiona.

Wiadomości z oblężonej stolicy

BURGOS. PAT. Wobec prawdopodobieństwa, iż Madryt wkrótce będzie zajęty przez wojska gen. Franco, rząd narodowy stoi wobec trzech ważnych zagadnień: wojskowego, aprowizacji i zapewnienia bezpieczeństwa w stolicy. Zagadnienie woj-

skowe ze względu na przynależającą przewagę wojsk narodowych jest łatwe do rozwiązania.

Co się tyczy aprowizacji Madrytu, już obecnie w pobliżu stolicy znajdują się całe pociągi i składki wypełnione żywnością. Zaopatrzenie stolicy w żywność jest zapewnione na przeciąg ośmiu dni.

Rozwiązanie tych trzech wymienionych zagadnień wpływa niewątpliwie na opóźnienie działań wojennych przeciwko stolicy Hiszpanji.

Na całym froncie madryckim panuje obecnie spokój, cała uwaga jest skoncentrowana na wydarzeniach, zachodzących w mieście. Informacje, wydostające się na zewnątrz z oblężonego miasta są dosyć chaotyczne. Jedno nie ulega wątpliwości, iż komitet obrony narodowej i gen. Miaja postanowili zlikwidować całkowicie komunistów.

W godzinach południowych komuniści usiłowali rzekomo zawładnąć niespodziewanie Bankiem Hiszpańskim i urzędem pocztowym. Zostali jednak odparci po gwałtownej walce. Siły gen. Miaja panują całkowicie nad centrum miasta.

Gen. Rojo uznał Radę Narodową

PARYŻ. PAT. Gen. Rojo b. szef sztabu hiszpańskiej armji republikańskiej na odcinku środkowym, zwrócił się telegraficznie do gen. Miaja, wyrażając gotowość przybycia do Madrytu i oddania się na jego rozkazy.

mentowanie tego udziału nie będą połowiczne, ani też nie będą oparte na teorii ograniczonej odpowiedzialności.

Przeprowadzone rozmowy dotyczyły zawsze planów obrony, a nie agresji“.

Mowa ministra przyjęta została przez Izbę Gmin entuzjastycznie. W kuluarach oceniano wystąpienie ministra wojny bardzo dodatnio.

M/S. „Pilsudski“ rozpoczyna sejon wycieczkowy

W roku bieżącym zostanie odnowiona tradycja podróży morskich na spotkanie wiosn. W dniu 7 kwietnia reprezentacyjny statek polskiej floty handlowej, M/S „Pilsudski“ opuści Gdynię, udając się z wycieczką do Portugalji, Italji i Afryki.

Wkrótce po odjeździe z Gdyni, na pełnym morzu, czeka uczestników wycieczki pierwsze niecodzienne przeżycie, a mianowicie obchód świąt Wielkanocnych na pokładzie polskiego statku. Pierwszym portem postojowym będzie Lizbona, stare i piękne miasto. Stąd M/S „Pilsudski“ skieruje się przez wrota Gibraltaru na morze Śródziemne, płynąc w kierunku Italji, kraju najpiękniejszej wiosny. Wkrótce uczestnicy wycieczki dojrzą pióropusz dymu, unoszący się nad kraterem Wezuwjusza. Rozściele się przed nimi barwna zaleca Neapolitańska, a ciekawsze wycieczki lądowe pozwolą odwiedzić sławne ruiny Pompei, oraz wyspę Capri.

Drugim portem włoskim, będzie Palermo na kwiecistej Sytylji. Jakby dla kontrastu z tą krainą barw i woni nkaże się turystom w Trypolisie, następnym porcie postojowym, surowy

krajobraz pustynnej Libji. Wzdłuż północnego wybrzeża Afryki M/S „Pilsudski“ przejedzie następnie do hiszpańskiego Marokka, gdzie w ciasnych uliczkach Ceuty i Tetanu uczestnicy wycieczki będą się mogli zapoznać z egzotyką życia arabskiego.

Powrotna droga do Gdyni pozwoli uporządkować nadok wrażeń, wyniesionych z różnorodnej trasy wycieczki, jak również w pełni wypocząć wśród komfortowych urządzeń statku. Wszystkie kabiny na statku są obszerne, dobrze wentylowane i starannie umeblowane. Każdy pasażer może w pełni korzystać z rozległych, otwartych i krytych pokładów, pięknie dekorowanych salonów, eleganckich barów, wczoraj, pływalni, sali gimnastycznej, gier pokładowych, dancin-gów i kina. Doborowa obsługa stara się zapewnić beztrudną atmosferę na statku, a pierwszorzędną kuchnię wpływa na doskonałe samopoczucie pasażerów. Wiadomo zresztą powszechnie, że z wycieczki morskiej na S/M „Pilsudski“ wraca się zawsze z pełnym zdrowiem i radością życia.

Gotowość armji anglelskiej na wypadek wojny w Europie

LONDYN PAT. Minister wojny Hore Belisha, uzasadniając wczoraj w Izbie Gmin budżet swego resortu, wygłosił bardzo doniosłe przemówienie, ilustrujące stan brytyjskiej armji lądowej i formułujące sposób wykonania brytyjskich zobowiązań wobec Francji w razie wojny.

Minister zaznaczył na wstępie, że na czoło wszystkich zagadnień wysuwa się obecnie kwestja, jak dalece na wypadek wojny Wielka Brytania winna być gotowa do interwencji na kontynencie europejskim przy pomocy wojsk lądowych. Porównując obecne warunki z rokiem 1914, minister zaznaczył, że zależnie od wy magań w przyszłości użyta będzie bądź cała armja polowa, bądź też jej część, ale aparat, na którym plany brytyjskie obecnie się opierają obejmuje: wojska regularne— 4 dywizje piechoty, oraz 2 dywizje wojsk pancernych, wojska terytorjalne— 9 dywizyj piechoty, 3 dywizje zmotoryzowane oraz 1 dywizja pancerna. Do tego dochodzą jeszcze brygady kawalerji wojsk terytorjalnych oraz różne jednostki zarówno wojsk regularnych, jak i terytorjalnych niezorganizowanych w brygady. Ogółem więc do dyspozycji będzie przeszło 19 dywizyj. Jeśli chodzi o stan z roku 1914, to plan ówczesnego ministra wojny Haldane przewidywał jedynie wojska polowe w sile 6 dywizyj regularnych oraz jedną dywizję kawalerji.

O ile chodzi o stan liczebny armji lądowej, minister oświadczył, że liczba żołnierzy wszystkich stopni z wyjątkiem jednak wojsk brytyjskich, stacjonowanych w Indjach i Birmie, wynosi 531.353 żołnierzy.

Nawiązując do sprawy zobowiązań wobec Francji, minister Hore Belisha przypomniał deklarację premiera Chamberlaina, która nie pozostawiała żadnej wątpliwości co do pozycji, jaką Wielka Brytania zajmie w pewnych okolicznościach. „Deklaracja premiera w sprawie solidarności interesów brytyjskich z Francją ma większe znaczenie, aniżeli jakiegokolwiek poprzednie oświadczenia, powiedział Belisha. Deklaracja ta nakazuje nam rozważyć i przygotować sprawę zastoso wania wojsk polowych na wypadek pewnych ewentualności.

Prowadzone między Wielką Brytanią a Francją rozmowy nie zobowiązały nas jeszcze pod tym względem oznajmił minister, ale winniśmy być przygotowani na każdą ewentualność. O ile zo staniemy wciągnięci do wojny, to udział nasz, sposoby i zadoku-

Brzydka ciekawość

Ile razy?

Sposób na niewierność

Wcale emocjonująca historyjka przydarzyła się pewnej pani w Małopolsce, która zwróciła się do urzędu parafjalnego, prosząc o wysłanie jej duplikatu metryki urodzenia i chrztu.

Gdy po kilku tygodniach otrzymała z poczty list z pieczęcią urzędu parafjalnego, serce zabiło jej z radości, gdy jednak otworzyła list zdumiała się i zarumieniła, bowiem zamiast suchej metryki urodzenia, znalazła w liście pamiątkowe słowa miłosne, zaklęcia i zapewnienia dogzonnym uczuciu.

Jeżeli chodzi o miłość, kobieta gotowa jest uwierzyć w najnieprawdopodobniejszą historję, więc i adresatka w pierwszej chwili skłonna była przypuścić, że sędziwy duszpasterz swojej parafji na widok jej wdzięków, odczuł jakiegoś barzo późnionego a grzesznego zapachu. Wiele zgorzozona wyśtosowała więc nowe pismo do urzędu parafjalnego.

W liście tym, nie mówiąc ani tak, ani nie w kwestiach uczuciowych, przypomniawszy, że jej jednak chodzi o metrykę, która jest jej barzo potrzebna.

Urząd parafjalny przeprowadził doehodzenia, gdyż stwierdzono, że metryka została wysłana do wspomnianej pani. Jakim więc cudem sucha, urzędowa metryka zamieniła się w gorący jak piasek pustyni, łepski list miłosny?

Wyjaśniło się i to. List miłosny wysłany był do innej osoby. Tymczasem znalazł się na poczcie brzydki ciekawski, który chciał wiedzieć co piszą do siebie Ukraińcy, gdyż trzeba tu dodać, że cała ta korespondencja prowadzona była między osobami grecko - katolickiego wyznania.

Brzydki ciekawski na poczcie, nieopatrznie pomieniawszy koperty i teraz będzie z tego brzydka sprawa, wobec tego, że przecież obowiązuje u nas w czasie pokoju konstytucyjnie zagwarantowana tajemnica listowa.

W Naprzodzie ukazała się następująca notatka:

Ofiarując sumę zł. 10 na glodne dzieci Hiszpanji, uważam sprawę moją z tow. N. P. za załatwioną. I. Wajutryh.

Czyta to mój przyjaciel Kazio i mówi:

- Ciekawe ile razy...
- Co „ile razy“?
- Ile razy jeden drugiemu dał w m...?

- Wyobraź sobie, że dziś rano, gdy żona jeszcze spała, znalazłem w domu list jakiegoś donzuana, który mojej żonie wyznacza randkę na dwu następną w Szttralla...

- No i co zrobicie?
- Prostu zamknęłam w moim biurku jej sztuczne zęby i spokojny wyszedłem do biura.

Wybr. Wel.

CHWILA GDY NARÓD CAŁY BUDUJE PRZEMYSŁ POLSKI, UDWALA W DZIECINYM PRZEGŁADZIE POLSKIEJ WYTWORCZOŚCI I NIEZBĘDNYM IMPORCIE NA TARGACH POZNAŃSKICH JEST TWAJĄ OBOWIĄZKIEM I BEZPOWOLNĄ KORZYSCIA.

30 Kwiecień 1939

...e io Thomas d' Aquino

(Dante, Par. X, 99)

Do najstarszych uniwersytetów należy paryska wszechszkoła, zwana Sorboną, istniejącą w Paryżu od roku 788. W wieku XIII w Sorbonie widzimy 40.000 studentów ze wszystkich narodów i państw. Uniwersytet składał się z czterech wydziałów: teologicznego, prawnego, medycznego i sztuk wyzwolonych. W owych czasach profesorowie nie dyktowali swoich prelekcji i opracowań pismennych, lecz, po starannym przygotowaniu, miewali wykłady z pamięci. Uczniowie zaś stojąc lub siedząc na słomianych poduszkach starali się zapamiętać, a wróciwszy do domu notowali sobie skrętnie główną treść. Do najznakomitszych uczelni ówczesnych należały uniwersytety oprócz Paryża w Kolonii i Neapolu, do najuczciwszych zaś profesorów — S. Tomasz z Akwinu, urodzony r. 1226 w Neapolu.

Było to w r. 1244. Uczyl wówczas w Kolonii Albert von Ballstadt, z powodu wielkiej nauki — Wielkim zwany. Zwabiony sławą Alberta Wielkiego, przybył do Kolonii na jego wykłady młody neapolitańczyk, hojnie z przyrodzenia obdarzony, zadziwiający jednych urodą niezwykłą, drugich bystrością umysłu, innych delikatnością i szlachetnością uczucia. Młodzieniec ten porzuciwszy ojczyznę, rodzinę i dostatek, przychodził z Włoch pieszo, w ubogim hablicie zakonnym, ażeby się w szkole Alberta nauczyć prawdziwej mądrości.

Był to osiemnastoletni Tomasz z Akwinu. Czysta, gorąca miłość prawdy, panująca w duszy zawsze pogodnej, nie znającej zakula popędów niskich — oto główna cecha charakteru Tomasza i jedyna bodziec jego wszystkich dążeń. W szóstym roku życia oddany na wychowanie do klasztoru Monte Cassino. Często zwracał się do swoich nauczycieli z pytaniem, co to jest Bóg? a żadna odpowiedź nie mogła go zadowolić. Mając lat 17-cie, przekonawszy się, że tylko w Bogu jest pełnia tej prawdy, której szukał, i że do jej znalezienia potrzeba pokoju myśli i serca, — pożegnał świat i wstąpił do zakonu Dominikanów, słynących wówczas nauką i cnotą. Rodzina jego używała wszystkich środków godziwych i niegodziwych, jako też wszystkich ponęt zmysłowych i powagi cesarza i papieża, by mu przeszkodzić, lecz nie się nie zdało zachwycić młodzieńca! Zakonnikiem został i pośpieszył do uczelni Alberta W. w Kolonii, słuchając wykładów, tak się zatapiał w rozważaniu wielkich prawd, które mistrz wykladał, że stał się małowymnym i został przezwanym wałem milczącym. Nadeszła jednak chwila, że ten milczący przemówił tak wspaniale, że jeszcze za życia S. Tomasz był znany w całej Europie; a dziś dzieła jego nie tylko znane są w całym świecie umysłowym, ale też są przełożone na wszystkie języki europejskie, a nawet na grecki, hebrajski, ormiański i chiński. W r. 1256 S. Tomasz zaczął samodzielnie wykladać w Paryżu, wyjaśniając Arystotelesa i Piotra Lombarda. Bystrość i głębokość myśli Tomasza, wzniosłość jego poglądów, a zwłaszcza niezrównana jasność i łatwość, z jaką rozpatrywał trudne kwestje teologiczne i metafizyczne — zachwyciły słuchaczy. W uniwersytecie ustały właśnie i rozdrożenia, bo wszyscy uczniowie i nauczyciele skupili się około katedry Tomasza. Opierał się na zdobycach umysłowych Alberta Wielkiego, ale mniej się rozpraszał, ażeby całą potęgą swego geniuszu skupić się w teologii i filozofji. Na tem polu prześlgnął swego mistrza i przyczynił do współczesnego i dawniejszego światła, stając się nieśmiertelnym i żywiocajnym. Uwaga, że Tomasz skupił się przy teologii i filozo-

fji, nie znaczy wcale, że pole jego pracy ciasnem się stało. Oto dowody. Oprócz komentarzy do wszystkich prawie dzieł Arystotelesa i ksiąg Sententiarum Lombarda; oprócz dwóch wielkich Summ, pisał on mnóstwo dzieł i dziełek z zakresu ważnych i trudnych zagadnień — i tak w logice „De veritate“, De demonstratione, De natura generis; w metafizyce: De Ente — De molo — De principio individuationis. W psychologii: De anima — De natura verbi intellectus. W kosmologii: De aeternitate mundi — De natura materiae. W filozofji o Bogu: De potentio Dei — De divinis moribus; w etyce: De vitiis et virtutibus — De emtione et venditione; nawet w polityce i administracji: De regimine principum — De regimine Indaeorum ad duccissam Brabantiae. Lecz i te prace na polu filozoficznym nie wyczerpały nadzwyczajnej czynności tego ducha. Mamy jego wykłady prawie wszystkich ksiąg Nowego Testamentu i Proroków, mianowicie „Catena aurea“ — wykład 4 ch Ewangelji. Contra errores Graecorum — dzieło apologetyczne. — De dilatione Dei — De perfectione vitae spiritualis — dzieła ascetyczne. Nie możemy zapomnieć, że zwód naukowy Tomasza trwał zaledwie 20 lat, bo w r. 1274 życie zakończył, i że w tym czasie musiał wiele podróżować i że nigdy dla pracy naukowej nie skracał swoich długich pacierzy zakonnych.

Wydanie Benedyktyńskie wszystkich dzieł S. Tomasza zawiera 19 tomów in folio.

Żeby się choć powierzchownie zapoznać z pracami naukowymi Tomasza, otworzymy dwa główne dzieła jego: Summa contra Gentiles (inaczej De veritate fidei catholicae contra errores infidelium) i Summa theologica. Summa contra Gentiles została napisana na żądanie Sw. Rajmunda de Pennafort, który w tym czasie pracował nad nawracaniem Maurów. Z tego powodu całe to dzieło oparte na zasadach Arystotelesa i na rozumowaniu czysto filozoficznym. Zaczyna się od zagadnienia: Quod sit officium sapientis? Co jest zadaniem mędrca, albo młośnika mądrości? Na to odpowiada: że jako względna mądrość zależy na zastosowaniu odpowiednich środków do poszczególnych celów, tak mądrość bezwzględna i najwyższa, do której mądry dąży, zasadza się na poznaniu celu ostatecznego, będącego zarazem pierwszą wszechrzeczą przyczyną, i skierowaniu swych postępków do tegoż celu; dowodzi przytem, jako to poszukiwanie mądrości jest, między

wszystkimi zatrudnieniami czlowieka, najdoskonalszem, najkorzystniejszym i najwięcej uszczęśliwiającem serce ludzkie. Tak prowadzi do Boga drogą rozumu. Nawet między ludźmi — mówi S. Tomasz — lubo równymi w naturze, jeden umysł pojmuje to, co dla drugiego jest niedostępnem: jak więc głupim byłby prostak, któryby nauczał jakiegoś filozofa potępił, jako nieprawdliwe dlatego, że nie rozumie; jakże nierównie więcej byłby głupi człowiek, któryby podejrzewał o fałsz objawienie Boże dlatego, że go ludzkim rozumem przeniknąć nie zdoła. Poczem pokazuje autor, że nie tylko możliwym jest, ale we-wszechmiar odpowiedniemi i wielce dla człowieka pożądanemi, aby mu Bóg objawił prawdy przewyższające rozum ludzki; tu dzieł, że wiara w takowe prawdy, od Boga podane, nie jest płochością, ale uszlachetnieniem i oświeceniem rozumu ludzkiego, bo prawda wiary nie może być sprzeczną z prawdą rozumu. To mamy we wstępie.

W księdze pierwszej rozkłada S. Tomasz naukę filozoficzną o Bogu, dowodząc istnienia Boga i stwierdzając rozumowo, że jeststwo Boże jest bez początku — czyli wieczne bez składu i bez materji — czyli czysto duchowe; bez odmian, bo jest czystym aktem — purum esse, actus purus. Z kolei wywodzi przy mioty Boże i stwierdza, że Mądrość Boża wszystko ogarnia i przenika tajniki serc i najniższe istoty ogląda — a jednak od stworzeń jest zawsze niezawisły, zawsze jest jedynym, wiecznym, nieodmiennym aktem intuicji Bóstwa.

Księga druga zaczyna się od pytania: naco przyda się czlowiekowi badanie stworzeń? Na to odpowiada, że badanie stworzeń pomnaża w nas poznanie Boskiej mądrości, uwielbianie Jego wszechmocny i miłość Jego dobroci. Prowadząc dalej czytelnika drogami rozumowań i zestawień, dochodzi on do uznania nieśmiertelności duszy, wykazując, że dusze ludzkie nie istniały odwiecznie; że nie pochodzą od rodziców, ale, że każdą duszę, w odpowiednich warunkach przyrodzonych, Stwórca z nicości wywołuje. Wznosząc się wyżej dochodzi do aniołów i bada ich rozum, wolę, działalność.

Księga trzecia jest jakby dyranamiką stworzeń. Tu mowa o dążeniu do celu. Całe wieńce wywodów filozoficznych zmierzają do okazania, jak wszystkie istoty, nawet materialne, dążą do Boga i w swoim ciągnem udoskonaleniu się zmierzają do podobieństwa z doskonałością Bożą.

W niedzielnym powiększonym numerze „Słowa“ oprócz zwykłego materiału publicystycznego i informacyjnego, ukaza się następujące artykuły:

- BALL: — Modne kolory i kostjmy wiosenne,
JANUSZ MINKIEWICZ: — Wypisy z historii najnowszej 1933 — 1938,
WALERJAN CHARKIEWICZ: — Ex libris (marzec 1939 r.),
F.A. OSSENDOWSKI: — Inny człowiek,
M. SAMOZWANIEC: — Zako - panem et Circenses,
JERZY WYSZOMIRSKI: — Feljeton z cytatami,
K.W. ZAWODZIŃSKI: — O skutecznym kar sposobie

Przypominamy jednocześnie, że w niedzielę „SŁOWO“ jest w sprzedaży W WARSZAWIE OD RANA

OD WYDAWNICTWA

- 1) Przy wypełnianiu przekazów prosimy o czytelne podawanie imienia, nazwiska i adresu oraz o wymienienie na jaki cel pieniądze są przysłane (prenumerata, ogłoszenie, ofiary,
2) Przy komunikowaniu nam o zmianie adresu prosimy podawać oprócz adresu nowego także i adres dotychczasowy.

Pokazawszy, że to wszystko nie może nasycić serca ludzkiego, dowodzi filozoficznie, że tylko oglądanie Boga może zaspokoić serce człowieka, a zatem, że Bóg jest przyrodzonym celem aspiracji duszy — właściwym końcem człowieka. Rozpatrując drogi tego dążenia, stawia przed nami konieczną modłę czynów naszych, jako odwieczne prawo, które poznajemy rozumem i zowiemy prawem przyrodzonym. Na tem tle S. Tomasz szkicuje zarysy Etyki, sankcji prawa i kar Bożych.

Księga czwarta zawiera stosunki trzech osób Trójcy Przenajśw.; tajemnicę Wcielenia; sakramentów, zmartwychwstania ciała, sądu Bożego: piekła i czyśćca. Są to prawdy wyższe nad wzlot rozumu naszego, ale w nich w niczem niema sprzeczności. Taki jest podział, układ i materiały zawarty w Summie contra Gentiles. To dzieło było wstępem do arcydzieła scholastyki: Summa theologica.

Summa theologica napisana została między rokiem 1270 — 1274, w klasztorze neapolitańskim. Przedmiot tego dzieła Catholica veritas — sapientia. Tu już S. Tomasz przemawia jako teolog przed słuchaczami, którzy przyjmują zupełnie naukę Kościoła. „Zamiarem naszym — powiada — jest w tem dziele wyłożyć wszystko co do religji chrześcijańskiej należy, a przeto będziemy się starali z Boską pomocą przedłożyć całość umiejętności świętej, krótko i jasno, według wymagań przedmiotu“. Summa teologiczna rozpada się na trzy główne części: I — o Bogu i pochodzeniu wszystkich rzeczy od Boga. Tu wszystkie stworzenia przesuwają się przed oczyma ducha, jako rozmaite odbłaski Bożej potęgi, mądrości i dobroci. Część II — traktuje o dążeniu istot rozumnych do Boga. Widzimy tu świat czynów, etyki, prawa i poszczególnych obowiązków. Część III — przedstawia łączenie obu światów, t. j. Chrystusa. Mamy tu rozprawę o tem, co Chrystus uczynił dla ludzi i o środkach odkupienia. Podziwianą treść tego dzieła i przyrównywano do katedr gotyckich, które w w. XIII wznosiły się we Francji i Niemczech. Jest to jedna myśl ujęta w proporcjach olbrzymich i rozwijająca się symetrycznie w bogatą rozmaitość; wszędzie ten sam typ architektury otwacza się, a nigdy jednoznaczność oka nie nudzi, bo wszędzie treść szczerą, głęboką, a każdy szczegół wykończony; wszystkie kształty i postacie są wzniosłe, poważne, ujęte w surowe prawidła, wszystko strzela w górę, ku niebu — zdaje się, że wszystko modli się do Boga. Nic przeto dziwnego, że wszyscy papieże wielkie pochwały oddawali i oddają S. Tomaszowi Papież Jan XXII, w r. 1323, przy kanonizacji jego wyraził się: „ipse plus illuminavit Ecclesiam, quam omnes alij doctores“. Pius V, ogłaszając S. Tomasza Doktorem Kościoła, wyznał, że dzieła jego stanowią certissimam regulam, qua S. Doctor apostolicam Ecclesiam, infinitis confutatis haeresibus, illustravit. Podobnie odzywali się Innocenty VI i Paweł IV, był bowiem S. Tomasz, jak Hurter określa: najmędrszym filozofem, najgłębszym scholastykiem, niezwykłym polemistą, pewnym moralistą, dzielnym i spostrzegawczym wykladaaczem, mężnym obrońcą praw Kościoła, jego nauka celuje obszarem wiedzy, szlachetnością ideologii, bezpieczeństwem rozumowania, siłą dowodów, pięknością układu i jasnością wypowiedzenia.

Kościół katolicki obchodzi pamiątkę S. Tomasza d. 7 marca i zalicza Go do Patronów uczelni katolickich.

X. Michał Rutkowski.

Notatki polemiczne

„Chwila“

Ojciec św. Pius XII, jeszcze jako Kardynał stanu odbył podróż do państw demokratycznych, Stanów Zjednoczonych i Francji, gdzie był nadzwyczaj owacyjnie witany przez ludność katolicką. We Francji witali ówczesnego Kardynała Pacelliego nawet przedstawiciele masonskiego rządu.

Były to czasy, kiedy cała masonska prasa zaczęła w walce z laszystami i narodowymi - socjalistami powoływać się na autorytet Kościoła, łączyć sprawę żydowską i katolicką. Najzawziętsi wrogowie Kościoła zaczęli wówczas w pismach żydowskich pisać katolickie artykuły teologiczne. W tych warunkach oczywiście powitanie Kardynała stanu przez masonski rząd stało się nadzwyczaj zrozumiałe.

Otóż prasa żydowska omawiając sylwetkę Ojca św. Piusa XII, chce mu nadać cechy wroga faszyzmu, polityka antyfaszystowskiego. Czytamy w „Chwili“, w artykule p.t. „Jak powstała dyplomacja papieska“, przepowiednię:

„Wstępujemy teraz w okres ciekawy. Pod pontyfikatem Piusa XII, energicznego i doświadczonego dyplomaty kościelnego, Rzym kontynuować będzie walkę swą z ideologią i polityką faszyzmu po części może nowymi metodami“.

Należy więc „Chwili“ i tym, co podobnie myślą przypomnieć mowę Zmarłego Piusa XI, wygłoszoną w Kongregacji Propagandy wobec przedstawicieli wszystkich narodowości, gdzie przestrzegając On netylko przed wybujałym rasizmem i nacjonalizmem, ale również powiedział, że „jest ktoś, kto sądzi, że chwytta okazję“, dopatrując się rozbieżności między Akcją Katolicką a Partją Faszystowską, że nie może być tych różnic, bo Akcja Katolicka nie jest ruchem politycznym.

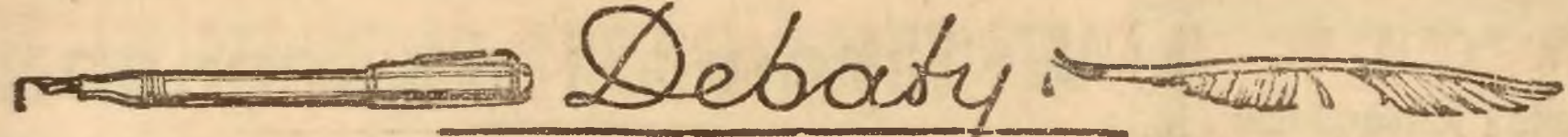
Otóż właśnie prasa masonska i żydowska „sądzi, że chwytta okazję“, chcąc nowemu Papieżowi wyrobić opinię wroga faszyzmu, a przyjaciele demokracji i frontów ludowych. Jest to daleko posunięta nieuczciwość. Stolica Apostolska może karcić, a nie walczyć z ruchem politycznym. I napewno z innych względów, jak dobro Kościoła, nie wchodzi w poczynania rządów.

Konstanty Szychowski

W POZNANIU „SŁOWO“

- nabyć można w następujących punktach sprzedaży:
przy Eplanadzie
„Kinoteatrze „Słońce“
Bibliotece Raczyńskich
Muzeum Wielkopolskiem
Hotelu Bazar
vis a vis pałacu Dziesyńskiach (Stary Rynek)
przy ul. Pierackiego
„Banku Cukrownictwa
na rogu Długiej i Półwiejskiej
„Kramarskiej i Rynekowej
„Marsz. Focha i Al. Marsa. Piłsudskiego

„Prosto z Mostu“

HALLO! AMERYKA!

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ...

Słynny już Antoni Gronowicz, wysłany za pieniądze Funduszu Kultury Narodowej do Ameryki, nie próżnuje.

Studenci - Polacy wydają w Chicago miesięcznik w języku angielskim „The New American“, z którego dowiadujemy się, („The New American“, grudzień 1938), że nasz stypendysta został wysłany za ocean dla napisania książki o Polakach amerykańskich. Tu apostoł polskości z powagą celebruje obowiązki: wziął udział w dorocznym bankiecie amerykańskiego Penclubu (notatka nosi piękny tytuł: „Polish poet guest of American Pen Club“ — polski poeta gościem amer. Pen - Clubu) — na którym to bankiecie w imieniu Polski złożył życzenia laureatce Nobla, Pearl Buck! Po czym wygłosił mowę (po polsku, bo angielskiego nie zna — o tem też jest wzmianka, w której nazywał Stany Zjednoczone „rajem prawdziwej demokracji“ (the paradise of the democracy) i grzmiał na faszystowskie i totalne państwa Europy. Notatka kończy się zaznaczeniem, że poprzedzili go gościami zgrupowania byli... Reymont i Sienkiewicz: „Among the Poles honored by this group in the past were Reymont and Sienkiewicz“.

— A teraz — Gronowicz!

NOWE PRĄDY

W tym samym numerze (The New American, grudzień 1938, str. 6) znajdujemy reportaż, w którym czytamy, że Gronowicz jest znanym (recognised) poetą polskim, że jest młody i pali fajkę. Między innymi dowiadujemy się także, że Gronowicz wprowadził do poezji polskiej nowy, wspaniały prąd literacki, zwany harmonizmem. (O istnieniu tego „prądu“ w poezji polskiej dowiedzieliśmy się dopiero z „The New American“. Prosimy o bliższe dane). Na czym ów prąd polega, możemy sobie wywnioskować z zamieszczonego w „Robotniku Polskim“, Nowy York, 29. I. 39. gronowiczowego „wiersza“:

„druul
druul
druul
druul
druul
druul
druul
druul
wargi luf ślinią makiem kul
chłypli
pli
pli
pli
szorstko liżą się kamienie
w ciepłej krwi“ i t. d.
Pl - pli, chlapu - chlapu. Tę-
pier znasz, Wańka, czto eto:
harmonizem?

NIEDOBRA OJCZYZNA

Pierwszy jego poemat napisany i wydrukowany w Ameryce, nosi tytuł: „List emigrantów do ojczyzny“. Przytoczony niżej wyjątek zapozna nas z tendencją i całą działalnością apostoła Gronowicza; nie wiemy też, komu go autor dedykował, ale my, w jego zastępstwie dedykujemy go Funduszowi Kultury Narodowej:

„przebaczamy Ci
niemiłosierni!
choć wygnałaś nas z
popuchniętymi
od pracy rękami i w jednej
koszuli
— obcy nas utulił —“
(The New American,
grudzień, 1938, str. 6)

Och, ty niemiłosierna! Zaledwie parę tysięcy stypendjum...

WSPOMNIENIA „WYGNANCA“

W wydawanym w języku polskim nowojorskim „Nowym

Świecie“ z dnia 8. I. 1939. znajduje się dłuższy artykuł Gronowicza o charakterze „historjograficznym“ p. t. „Wspomnienia Poleskie“, w którym to elaboracje kreśli autor dzieje Polesia, grzmi na rody magnackie, twierdząc, że ścigała je do tej pory polski chęć bogacenia się i wyzyskiwania tutejszej ludności (jak?) — i na poparcie swoich „demokratycznych“ tez dodaje, że ten łajdak magnat Ogiński dla własnego zysku (!) przekopał tam kanał, łączący zlewisko czarnomorskie z bałtyckim, że w jakichś ciemnych, a bliżej nieznanych celach Jagiełło i Kazimierz Jagiellończyk hojnie łożyli na biblioteki i klasztory w Pińsku i Brześciu, a Bona własnym sumptem odbudowała zburzony przez Tatarów Pińsk! Jaki mieli w tem cel? Wiadomo: bogacić się i nękać ludność. Dialektyka marksistów ma zawsze akcenty humorystyczne.

Na Polesiu też — pisze Gronowicz — „tworzy jeszcze i dzwaczę Marja Rodziewiczówna, autorka Dewajtisa... i innych niezłych, a czasem kiepskich powieści“.

Ta mydłkowata protekcyjność wobec wielkiej i zasłużonej pisarki przechodzi już wszelkie granice przyzwoitości. Zwłaszcza, że dzieje się to na terenie Polonji zagranicznej, dla której pełne najczystsze i głębokiego przywiązania do ziemi dzieła Rodziewiczówny są odżywczym pokarmem.

Najweselejzym momentem w tym elaboracie jest początek: cytuję tu autor swój (znany już) wiersz o Polesiu, o kucaniu na bagnach i t. d. — po czym takie roztacza wspomnienia ze swego pobytu w krainie bagien:

„Ja, to poprostu pojechałem celowo, gdyż jeden z moich przyjaciół napisał że rada gminna miasteczka Lunińca, gdzie chodziłem do jednego z wielu gimnazjów, kazała na moją cześć wmurować tablicę na froncie domu emerytowanego dyrektora tej szkoły, tak, żebym został w pamięci wszystkich... Wybrałem się na własną uroczystość. Tymczasem wmurowanie tej marmurowej tablicy odłożono, gdyż artysta rzeźbiarz nie zdążył na czas wyręć moich złotych myśli i szlachetnego profilu, — tak brzmiał oficjalny komunikat panów radnych, a faktyczną przyczyną było to, że zabrakło pieniędzy na wykupienie płyty marmurowej, która za zaliczką nadeszła naprawdę z Włoch słonecznych. Oto są dzieje moich zawieszonych ambicji i pragnień“.

No, i cóż na to rada gminna m. Lunińca? Wstyd nie zdobyć się na kilkaset złotych dla wykupienia płyty marmurowej, przeznaczoną dla uwiecznienia nazwiska tak znakomitego poety i... fantasty!

„UCIEKŁEM...“

W tym samym „Nowym Świecie“ ogłosił Gronowicz swoje credo:

„Uciekłem z Europy, żeby nie widzieć na każdym rogu ulicy roześmianych, tęczowych sztandarami gapiów, oddziałów karnych żołnierzy, którzy różnymi głosami i różnymi barwami nawołują do pójsicia w ich ślady“.

Doskonale. Ale co na to wszystko Fundusz Kultury Narodowej? Bo tak prawdę mówiąc, jest to zagadka: kto, na podstawie jakich przesłanek, skłonił poważną instytucję do wysyłania tego Gronowicza za podatkowe pieniądze do Ameryki? I kto za to poniósł odpowiedzialność?

Tadeusz Sobolewski.

W tej rubryce zamieszczamy najciekawsze względnie najciekawsze artykuły i feljtony, które wczoraj ukazały się w prasie polskiej. Nie opatrujemy ich w żadne komentarze. Ale to nie znaczy, abymy podzielali poglądy w nich wypowiedziane. Owszem będą się tu znajdowały utwory naszych przyjaciół, będą powtarzane zdania, z którymi się zgadzamy. Ale również często będziemy zamieszczali artykuły przeciwników i przedrukowywali poglądy skrajnie z naszymi poglądami sporne, jeśli będziemy uważać, że z jakichkolwiek względów dany utwór, artykuł czy feljton zasługuje na powtórzenie lub na zapamiętanie.

„Zielony Sztandar“

REDAKTOR „WICI“ PRZED SĄDEM

Przed Sądem Okręgowym w Kaliszu w dn. 22 lutego rb. odbyła się rozprawa karna przeciwko wiceprezowskiemu Związkowi Mł. Włojewskiej R. P., redaktorowi tyg. „Wici“ i członkowi Rady Naczelnej Stronnictwa Ludowego — Stefanowi Ignarowi.

Ob. Ignar oskarżony był z art. 154 i 170 kod. karnego o to, że w dn. 15 sierpnia 1938 r. w Trzaskowie, pow. kaliskiego, na uroczystości „Czynu Chłopskiego“ w przemówieniu swem:

- a) pochwałił Wincentego Witosa, skazanego prawomocnym wyrokiem sądowym, nazywając go „wielkim chłopem“;
- b) pochwałił czynne wystąpienie ludności wiejskiej w sierpniu 1937 r. przeciwko władzom bezpieczeństwa, nazywając je walką polskich chłopów o swe prawa;
- c) pochwałił chłopów, którzy zginęli w czasie rozruchów w sierpniu 1937 r., wzywał zebranych do ich uczczenia;
- d) twierdził, że policja i wojsko były i znęcały się nad bezbronnymi i niewinnymi ludźmi w czasie tłumienia rozruchów, jakie miały miejsce w sierpniu 1937 r.;
- e) mówił, że obecny system rządów oparty jest o elitę, nie dopuszcza chłopów do współgospodarowania krajem i że nie zdał egzaminu życiowego.

Pierwsze trzy zarzuty według aktu oskarżenia stanowić miały występki z art. 154 Kod. Karnego (publiczne pochwalanie przestępstwa), a pozostałe dwa występki z art. 170 K. K. (publiczne rozpowszechnianie fałszywych wiadomości, mogących wywołać niepokój publiczny).

Po przeprowadzonej rozprawie Sąd uznał red. Ignara winnym jedynie przestępstwa wymienionego wyżej pod p. d), tj. rozpowszechniania fałszywych wiadomości.

domości, mogących wywołać niepokój publiczny, w postaci twierdzenia, że policja i wojsko były i znęcały się nad bezbronnymi i niewinnymi ludźmi w czasie tłumienia rozruchów, jakie miały miejsce w sierpniu 1937 r. i skazał go na 3 miesiące aresztu z zawieszeniem wykonania kary oraz 100 zł. grzywny.

Z zarzutów wymienionych w p. a), b), i c) red. Ignar został uniewinniony, przyczem w ustnych motywach sędzia — przewodniczący stwierdził, że:

- a) pochwalanie Wincentego Witosa i nazywanie go „Wielkim kim Chłopem“ w odniesieniu do jego działalności, jako Premiera Rządu Obrony Narodowej — nie jest przestępstwem w rozumieniu prawa karnego, a red. Ignar mówił o roli Witosa w 1920 r.;
- b) pochwalanie strajku chłopskiego, w chwili, gdy jeszcze nie było rozporządzenia o ochronie niektórych interesów Państwa Polskiego, również nie było czynem karalnym; w niczem zaś nie zostało udowodnione, ażeby red. Ignar pochwałiał czynne wystąpienia w czasie strajku;
- c) fakt, iż red. Ignar wezwał zebranych do uczczenia poległych podczas strajku chłopów — jest oddaniem czci Zmarłym, a nie przestępstwem.

Wreszcie co do ostatniego zarzutu, wymienionego pod p. e), tj. twierdzenia, że obecny system rządów jest oparty o elitę, nie dopuszcza chłopów do współgospodarowania krajem i że nie zdał egzaminu życiowego, — Sąd uznał, iż jest to osobisty pogląd red. Ignara i nie zawiera cech przestępstwa.

Oskarżonego red. Stefana Ignara bronił apl. adw. Tadeusz Reki z Warszawy. Od wyroku skazującego została zapowiedziana apelacja.

„NAFTA RZĄDZI ŚWIATEM“

Niemiecka penetracja gospodarcza na półwyspie arabskim

STAMBUŁ. Pat. Wychodzący w Damaszku biuletyn prasowy donosi z Dżeddah (por. Mekki nad Morzem Czerwonym), że Niemcy rozwijają ostatnio ożywioną akcję polityczną i gospodarczą na półwyspie Arabskim. Władze się ona z przybyciem niedawno do Dżeddah posta niemieckiego Groba, reprezentującego swój kraj jednocześnie w Iraku i w całej Arabji.

Pierwszym krokiem pos. Groby w Hedżasie miało być propozycja, uczyniona królowi Ibn - Saudowi w sprawie eksploatacji nowo odkrytych na terenie Hedżasu pól naftowych. Propozycja ta nie mogła być przyjęta z tego powodu, że Ibn - Saud udzielił już kapitałowi amerykańskiemu — angielskiemu koncesję na obszarze 170.000 mil. kw. w rejonie El Ahsa.

Wtedy poseł niemiecki skierował swą uwagę na ziemie położone na południe od koncesji amerykańsko - angielskich, w pobliżu Jemenu. Fachowcy niemieccy mieli już rozpocząć tam poszukiwania naftowe i ustalić, że południowy Hedżas i Jemen posiadają poważne pokłady nafty.

Co do Amerykanów i Anglików, przystąpili oni już do próbnych wierceń i zamierzają wybudować port naftowy oraz rafinerję w Ras el Tannura, nad Morzem Czerwonym.

„Honorowi“ globtrotterzy Ameryki Nowy pomysł oszustów

HELSINKI PAT Prasa fińska ogłosiła ostrzeżenie przed działalnością świeżo otwartego w Helsinkach biura podróży „Scandia - West“, mającego główną siedzibę w Stanach Zjednoczonych. Biuro to rozwinięło w Stanach Zjednoczonych propagandę, nakładającą do wpłaty 7 dolarów od osoby i werbowania przez każdego wpłacającego jeszcze po 3 osoby, wpłacające taką sumę. Każdy kto wypełni te warunki może zostać honorowym „globtrotterem“. Ta metoda bardzo przypomina niedawno zlikwidowane „łańcuchy szczęścia“, będące w istocie jedynie łatwym źródłem zarobku kilku osób kosztem tysięcy oszukanych.

„La passionaria“ uciekła do Sowiec

RZYM PAT Z Marsylii donoszą, że komunistka hiszpańska Dolores Ibaruri, zwana „La Passionaria“, która odpłynęła wczoraj z Oranu do Marsylii, nie zatrzyma się w tem mieście, lecz niezwłocznie uda się drogą morską do Rosji sowieckiej. „La Passionaria“ i kilka jej przyjaciółek, będą jedynymi uchodźcami hiszpańskimi, którym władze sowieckie pozwolą na wjazd do Rosji.

Wypadek b. szefa sztabu armji estońskiej.

TALLIN PAT Na jednym z jezior w pobliżu Tallina, uległ nieszczęśliwemu wypadkowi były szef sztabu armji estońskiej gen. Tyrwand. Przechodząc przez zamarzniete jezioro, został on potracony przez przejeżdżający z wielką szybkością ślizgowiec. Generał odniósł ciężkie obrażenia i w stanie groźnym przewieziono go do szpitala. Władze prowadzą dochodzenie, celem ustalenia szczegółów nieszczęśliwego wypadku.

Lawina śnieżna zasypała

22 osoby

BERB PAT Wczoraj wieczorem w Wysokich Alpach poniedziałku Isigenalp, a schroniskiem Wildhorn, zasypała została przez lawinę kolumna żywnościowa, licząca 22 ludzi: 18 uratowało się. 4 zginęło, w tej liczbie 3 poruczników i 1 sierżant.

Marszałek dworu królowej Holandji zginął w czasie wypadku samochodowego

HAGA PAT Powracającego późnym wieczorem do domu marszałka dworu królowej Wilhelminy, dr. barona F.F. de Smeth'a, przejechało auto. Ciężko ranny marszałek de Smeth po przewiezieniu do szpitala zmarł.

Chińczycy zamordowali misjonarza

PEKIN PAT Misjonarz włoski O. Franciszkanin ks. Cucco został zamordowany przez żołnierzy chińskich z 8 -ej armji komunistycznej w m. Kuohsien (na szosie Tatumh - Taiyian).

Falszerze dolarów w N. Yorku

NOWY YORK. PAT. Władze policyjne wykryły bandę falszerzy, składającą się z sześciu mężczyzn i dwóch kobiet, których wczoraj aresztowano. Banda była czynna od dwóch lat. Podczas trzech dokonanych rewizyj znaleziono bardzo obfity materiał dowodowy. Skonfiskowano narzędzia, jakimi posługiwali się falszerze, zabrano również wielką ilość sfalszowanych banknotów 5-cio i 10-cio dolarowych. Banda zdolna rozkolportować trzy miliony dolarów.

330 lei za skórę wilka

CZERNIOWCE PAT W związku z silną plagą wilków w Rumunji, rumuńskie ministerstwo rolnictwa wyznaczyło dla ludności 330 lei nagrody za każdego zabitego wilka, którego skóra została dostarczona władzom.

NOTATKI RADJOWE

UTWORY DAWNEJ MUZYKI KOŚCIELNEJ
Transmisja z Kościoła św. Anny w Krakowie
Jeden z wybitnych kompozytorów polskich dawnych czasów to Grzegorz Gerwazy Gorczycki...

Programy radiowe WARSZAWA

Czwartek, 9 marca 1939 roku
6.30 Pieśń. 6.35 Gimnastyka. 6.50 Muzyka. 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Muzyka. 8.00 Audycja dla szkół. 8.10 Przerwa. 11.00 Audycja dla szkół...

WILNO Czwartek, 9 marca 1939 roku

6.56 Pieśń poranna. Patrz program warszawski. 8.10 Program na dzisiaj. 8.15 Muzyka poranna. 8.50 Odcinek prozy. Patrz program warszawski...

BARANOWICZE

Fala 577 mtr. Sygnał trąbka K. O. P. Czwartek, 9 marca 1939 roku
6.57 Pieśń poranna. 8.10 Nasz program i wiadomości dla naszej wsi...

Rewolucję w C. O. P. przygotowywała banda komunistów

W krakowskim sądzie apelacyjnym toczył się we wtorek niedoczynny proces, który odsłonił krecią robotę komunistów na terenie Centralnego Okręgu Przemysłowego...

Książki o Wielkiej Wojnie dla Kolegium w Eton

Kolegium w Eton otrzymało w darze niezwykle cenną bibliotekę, zawierającą wszystkie dzieła i publikacje wybitnych uczestników Wielkiej Wojny...

Niezwykłe zajście na wystawie obrazów

Na dorocznej wystawie sztuk pięknych „Kummia“ w Helsinkach, wydarzył się niezwykle wypadek. W południe, gdy sala wystawy wypełniona była publicznością...

Zegar słoneczny pokazujący t lko trzy godziny

Jak wiadomo, paryska rada miejska uchwaliła wyrycie tarczy zegaru słonecznego na słynnym obelisku z Luksoru na Placu de la Concorde...

Losowanie I emisji 3 proc. Pożyczki Inwestycyjnej

TABELA NIEURZĘDOWA
W drugim dniu ciągłego 3 proc. Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej II emisji wygrane po zł. 300 padły na następujące numery:
Serja 1 Nr. Nr. — 770 138 635 726

W terenie i na torach

Przedstawiamy mistrzów bokserskich Garnizonu Wileńskiego

Wczoraj, o godz. 8 z rana, w sali Okr. Ośr. W. F. przy ul. Ludwisarskiej 4, zostały rozegrane walki finałowe o mistrzostwo bokserskie garnizonu wileńskiego...

Dziś finały mistrzostw indywidualnych Wil. O. Z. B.

WILNO Dziś o godzinie 19 min. 30 w Małej Sali Miejskiej (ul. Końska 3) odbędzie się zakończenie indywidualnych mistrzostw Okręgu Wileńskiego...

Przed meczem Polska — Finlandja w boksie

LWÓW. Lwowski okręg bokserski czyni ostatnie przygotowania do pierwszego międzypaństwowego meczu bokserskiego na terenie Lwowa Polska — Finlandja...

Skład naszej ekspedycji lekkoatlet. na zawody międzynarodowe

Zarząd PZLA. definitywnie ustalił skład naszej ekspedycji lekkoatletycznej na zawody międzynarodowe, jakie odbędą się w niedzielę nadchodzącą w berlińskiej Deutschandhalle...

Różne z zagranicy

ZURYCH. W niedzielę odbyła się w Zurychu konferencja pod przewodnictwem p. Coppola w sprawie piłkarskiego pucharu Europy środkowej na rok 1939.
Program rozgrywek jest następujący: Pierwsza runda (18 i 25 czerwca)...

KURS DLA SEDZIÓW BOKSER SKICH

WILNO Jutro dnia 10 b.m. o godzinie 19 -ej w Okręgowym Ośrodku W.F. (ul. Ludwisarska 4) rozpoczyna się II - gi kurs dla sędziów kandydatów bokserskich...

JACY NARCIARZE POLSCY POJADĄ NA PLANICĘ?

KRAKÓW. Ustalenie składu reprezentacji narciarzy polskich, którzy wezmą udział w międzynarodowych zawodach w Planicy (Jugosławia) napotyka na pewne trudności...

TERMIN MECZU WĘGRY — POLSKA

Węgierski Związek Lekkoatletyczny zgodził się na zaproponowany przez PZLA termin między państwowego meczu kobiecego Polska — Węgry...

NARCIARSKI CZWÓRMECZ WŁOCHY — NIEMCY WĘGRY — SZWAJCARJA

SESTRIERE. W dalszym ciągu rozgrywanego w Sestriere międzypaństwowego czwórmeczu narciarskiego Włochy — Niemcy — Węgry — Szwajcaria, rozegrano wczoraj dwie konkurencje...

SUKCESY NIEMIECKICH ZJAZDOWCÓW WE FRANCJI

SUPERBAGNERES. W Superbagneres odbył się w poniedziałek zjazdowy bieg narciarski o mistrzostwo Francji przy udziale zawodników niemieckich...

HAECHT ZMIENI OBYWATELSTWO?

PRAGA. W tutejszych kołach sportowych rozszalała się pogłoska, jakoby przebywający obecnie na Rakowie czołowy gracz tenisowy Czechosłowacji Haecht miał ncsić się z zamiarem zmiany obywatelstwa...

ARESENAL SPRZEDAŁ GRACZA

LONDYN. Znany piłkarz Arsenalu i 3 - letniy internacjonali angielski Coppington sprzedany został przez swój klub klubowi Leeds United. Ten ostatni zapłacił za Coppingtona poważną sumę 5000 funtów angielskich...

12 śmiertelnych ciosów bagnetem

Nie chcąc płacić alimentów zamordował żonę i córkę

WILNO W Sądzie Apelacyjnym odbył się proces żony, która przedmiotem było okropne morderstwo, dokonane 29 lipca ub. roku w lesie koło wsi Skier saboły, w gminie trockiej, w powiecie wileńsko-trockim, przez Piotra Kurmina, liczącego lat 32. Zamordował on w straszliwy sposób swą 28-letnią żonę i 6-letnią córeczkę, posługując się bagnetem jako narzędziem zbrodni. Sekcja wykazała na zwłokach żony 12 ran, na zwłokach córki 20 ran od ciosów, zadanych bagnetem.

Powodem zbrodni było złe życie małżeńskie i proces o alimenty, przyniesiony przez Sąd Grodzki w Landwarowie, w kwocie 30 zł miesięcznie. Kurmin obawiał się, iż żona, która wdrożyła przeciw niemu kroki egzekucyjne i uzyskała już dokonanie opisu jego mienia, 6 ha roli i zabudowań gospodarskich, wyzucze go z ojcowizny.

Kurmina sprowadzono na ławę oskarżonych z więzienia Łukiskiego. Na rozprawie zbrodniarz wykazał zupełny brak od czucia całej grozy swej zbrodni. Poddany on był badaniom psychiatrycznym, które wykazały niedorozwój umysłowy i w znacznym stopniu ograniczoną zdolność kierowania swym postępowaniem.

W Sądzie Apelacyjnym morderca przyznał się całkowicie do winy. Na zapytanie p. przewodniczącego Sądu, dlaczego zabił żonę, odpisał: „Ona mnie kopnęła nogą“. Z dalszych odpowiedzi wynikało, że „lajala“ go, że „była dwa razy silniejsza“ od niego.

Jak wiadomo morderca na pewien czas przed dokonaniem zbrodni zaopatrzył się w bagnet, który stale nosił przy sobie. Przewodniczący zapytuje: „Dlaczego oskarżony nosił bagnet, przecież nie jest żołnierzem,

lecz rolnikiem?“. Oskarżony: „Miałem wrogów“.

Na uwagę przewodniczącego, że zabita miała rany na plecach, z czego widać, że nie ona była stroną napadającą, oskarżony odpowiada: „Nie wiem“. Na pytanie dlaczego pastwił się nad dzieckiem, odpowiada: „Nie wiem“. Więcej dzieci nie miał.

Sąd Apelacyjny skazał Kurmina na dziesięć lat więzienia. (wyrok pierwszej instancji opiewał na lat 12). Sąd uwzględnił stan silnego wzruszenia oskarżonego w chwili zbrodni.

Przy zaparciu **MINEROGENE P.F.** Apteka Mazowiecka Warszawa Mazowiecka 10. Wzrost i ciotność

Zginął w czasie bójki

WILNO. 13-ty lipca ub. r. był dniem feralnym dla robotnika — Piotra Brodowa z ul. Kijowskiej 16.

Ulicę Legionową wracała wieczorem do domu cała kompanja, gruntownie podchmieleona. Był to wspomniany Brodow, niejak Misłunajis, Ciemaszczyk i inni, wśród nich czeladnicy rzemieślnicy. Przy zbiegu ulic Legionowej i Wilejskiej spotkali inną kompanję, która poczęła się z tamtych wyśmiewać. Podczas zwady ugodzone kamieniem wspomnianego wyżej Brodowa w brzuch tak fatalnie, iż doznał on pęknięcia jelit i ropnego zapalenia otrzewnej. Po pewnym czasie Brodow zmarł.

Jednocześnie szli tamtych dwaj robotnicy z Kurlandzkiej Ojczarni — Benedykt Łataczyński i Aleksander Kuński. Ledwo uszli kilkaset metrów dopędził ich jeden z rzeźników, z kompanji Brodowa i zaatakował gozając nożem. Tu także poszły w ruch kamienie, rzeźnika poturbowano.

Następnym razem awanturą było oskarżenie obydwa wzmiankowanych robotników, Łataczyńskiego i Kuńskiego o udział w bójce i ciężkie uszkodzenie ciała, gdyż im to przypisano owe fatalne uderzenie kamieniem Brodowa w

brzuch. Na onegdajszej rozprawie karnej w Sądzie Okręgowym sprawa częściowo wyjaśniła się, jakkolwiek sprawa pobicia Brodowa pozostała niewyklarowana. Piotrowi Brodow, figurującemu na liście świadków, nie mógł już złożyć zeznań na rozprawie, gdyż zmarł w kilka miesięcy po zajściu, niewątpliwie skutkiem zadanego mu kamieniem uderzenia. Łataczyński i Kuński zostali uniewinnieni, obrona bowiem (adv. Hyci i apl. Świerzewski) na podstawie planu m. Wilna i zeznań świadków wykazała, że nie ma dowodów, aby oskarżeni brali udział w bójce, w której ucierpiał Brodow. Pobili oni wprawdzie towarzyszącego Brodowowi rzeźnika, — ale było to w innym miejscu, odległym o 750 m. od miejsca tamtej bójki. Na s. p. Brodowa zaś napadł ktoś inny. Oskarżeni Kuński i Łataczyński, obydwoj koło czterdziestki, są właścicielami donków, to też wdowa po Brodowie, Weronika, występowała na rozprawie z powództwem cywilnym, żądając od oskarżonych 1.000 zł. jednorazowego odškodowania i renty po 80 zł. miesięcznie. Wobec wyroku uniewinniającego odpada ten samem i pretensja Brodowowej.

Kradzież drzewa przyplacił życiem

WILNO Rzecz działa się w pobliżu zaścianka Rokita, w gminie worniańskiej, powiatu wileńskiego - trockiego. Pod osłoną ciemnej nocy (na 12 października ub. roku) trzech młodych chłopów, Antoni i Bronisław Gilewiczowie i Stanisław Ciechanowicz ścięli cztery sosny. Niebawem drzewo było już załadowane na wozy.

Łoskot walących się drzew usłyszał gajowy majątku, Józef Emiljanow. Wczwał na pomoc dwóch innych gajowych, lecz na wet we trójkę obawali się zbliżyć do defraudantów leśnych, znanych ze swej awanturności. Postanowiono ująć ich, gdy będą wracać do domu. Urządzo no w zaroślach zasadzkę.

Około północy wyjechały z lasu trzy furmanki. Gajowi zastąpili im drogę... Emiljanow wystrzelił kilkakrotnie na postrach. Chłopi poczęli czenprzódzej zrzucić kradzione drzewo z wozów, nie pozwalając zbliżyć się gajowym, aby pozostać niepoznany mi.

Po zrzuceniu drzewa furman

ki poczęły się oddalać, a na po żeganie jeden z chłopów zmyślał gajowych, czyniąc im nieprzystojne propozycje. Wówczas Emiljanow, mierząc z rewolweru w kierunku uciekających, strzelił dwukrotnie z odległości pięciu kroków. Dał się słyszeć krzyk ranego. Wozy stanęły. Gajowi, obawiając się pod stępu, wrócili do domów.

Rannym śmiertelnie okazał się Antoni Gilewicz, który następnego dnia, 13 października zmarł w szpitalu św. Jakuba w Wilnie.

Oskarżony gajowy Emiljanow usiłował się bronić stanem obrony, twierdząc, że jeden z kłusowników rzucił się na niego z siekierą, drugi z polanem w ręku. Świadkowie jednak nie potwierdzili tych zeznań.

Sąd przyjął jedynie jako okoliczność łagodzącą stan silnego wzruszenia, pod wpływem którego pozostał oskarżony owej nocy i skazał gajowego Emiljanowa za zabójstwo na trzy lata więzienia.

WIA DOMOSCI SPORTOWE

Pierwszy dzień mistrzostw bokserskich Wilna

Wczoraj, o godz. 19 m. 30, w sali Miejskiej, przy ul. Końskiej 3, rozpoczęły się indywidualne mistrzostwa bokserskie Wilna na sezon bieżący. W początkowym programie walk, zaszyły nie przewidziane zmiany, które zmieniły całkowicie obraz mistrzostw. Chodził tu głównie o start Berga w wadze lekkiej, który to spowodował ucieczkę Kuleszy z tej wagi do półśredniej. Kulesza początkowo zamierzał startować w wadze piórkowej, a trafił do półciężkiej naskutek nadwagi. Wyniki wczorajszych walk są następujące: — w wadze koguciej, w najładniejszej wadze dnia Nowicki (WKS), pokonał zdecydowanie na punkty współkolęga klubowego — Kozakiewicza, posyłając go kilkakrotnie na deski. W wadze lekkiej odbyły się dwa spotkania. W pierw-

szem Berg (Elektrik) wygrał przekonywująco na punkty z Dębskim (WKS). Pierwsze dwie rundy są raczej równorzędne i dopiero trzeciej starcie zdecydowało o zwycięstwie Berga. Należy nadmienić, że Dębski walcząc z rana w mistrzostwach garnizonowych. W drugiej wadze Sazanow (WKS) wygrał na punkty ze Śnitką (WKS). Dwie pierwsze rundy naley do przegranej. O zwycięstwie zdecydowała wysoko runda trzecia, w której to gong ratuje Śnitkę od nokautu. W wadze półśredniej odbyły się dwa spotkania. — Kulesza (Elektrik) wygrał wysoko na punkty ze znacznie wyższym, ale jeszcze młodym pięściarzem — Nestorkiem (WKS). W drugiej wadze Borawski (WKS) pokonał na punkty Berga (Elektrik), posyłając go dwukrotnie na

PROFESOR WŁADYSŁAW ZAWADZKI

zasnął w Państ. w dniu 8 marca 1939 roku.

O śmierci wielce zasłużonego dla Instytucji byłego Dyrektora z głębokim żalem zawiadamia ZARZĄD Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie.

Z życia katolickiego

UROCZYSTE NABOŻENSTWO W DNIU KORONACJI OJCA ŚW.

W najbliższą niedzielę, w dniu koronacji Ojca św. Piusa XII, J. E. ks. Arcybiskup - Metropolita wileński Romuald Jałbrzykowski, odprawi o godz. 10 w Bazylice wileńskiej uroczyste nabożeństwo. W nabożeństwie wezmą udział wszystkie organizacje, stojące na gruncie katolickim, ze swymi pocztami sztandarowymi. (r)

ZMIANA ROZKŁADU REKOLEKCYJ DLA MŁODZIEŻY POZASZKOLNEJ

Wobec niemożliwości przeprowadzenia rekolekcji dla młodzieży pozaszkolnej, wedle programu podanego już przez nas, została ostatnio zmiana w terminach rekolekcji dla młodzieży męskiej. Rozpoczną się one o godzinie 5 wieczorem, w najbliższym czwartek, (poprzednio podane było 15 h.m.) w kościele św. Jana. Msza św. odprawiana będzie codziennie o godzinie 7 rano. Spowiedź odbędzie się w sobotę dnia 11 h.m. o godz. 6 wiecz., zaś wspólna Komunia św. w niedzielę 12 marca o godz. 8 rano. Okręg Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Męskiej zaprasza na wspomniane rekolekcje młodzież, zrzeszoną i niezrzeszoną do granicznego uczęszczania. (r)

KONFERENCJA DEKANALNA W WILEJCE I MOŁODECZNI

W dniu 8 marca w Wilejce - Powiatowej odbyła się konferencja duchowieństwa dekanatu wilejskiego z udziałem przedstawicieli Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej w Wilnie ka. dyr. R. Świrkowski, władz administracyjnych i szkolnych, w celu omówienia projektów prac oświatowo - kulturalnych na terenie powiatu. W dniu 9 h.m. odbędzie się identyczna konferencja w dekanacie Mołodeczańskim w Mołodeczniu. (r)

Stowarzyszenie Mieszkańców m. Wilna

składa protest przeciwko nowej taryfie

WILNO. Onegdaj odbyło się zebranie komitetu Techn. - Rzem. - Gospodarczego Stowarzyszenia Mieszkańców m. Wilna. Na zebraniu tem uchwalono złożyć w Zarządzie Miasta memoriał w sprawie nowej taryfy dwuczłonowej. Memoriał ten wyrażać będzie protest przeciwko zamaskowanemu chęciom podniesienia kosztów oświetlenia oraz przeciwko kaucej licznikowej i kaucej „na ewentualne“ zużycie prądu. Poza tem omawiana była sprawa opracowania podobnych memoriałów, dotyczących kwestji wodociągów i szpitalnictwa na terenie m. Wilna. W związku ze zbliżającymi się wyborami do Rady Miejskiej — uchwalono wziąć w nich jak najlichnější udział, celem wyboru ludzi odpowiednich na to stanowisko.

Bank Cukrownictwa

podaje do wiadomości, że skupuje dla potrzeb przemysłu cukrowniczego worki lniane po c. krze. Bliższych informacyj udziela: Oddział Banku Cukrownictwa w Warszawie ul. Karowa. Składnica Banku Cukrownictwa w Pińsku ul. Piłsudskiego 91/2.

deski w dwu pierwszych rundach. W wadze średniej Bryl (WKS) przeszedł do finału walkowerem. W ostatniej walce dnia w wadze półciężkiej Iwaszkiewicz (WKS) pokonał na punkty Badyżę (Elektrik). Dziś o godz. 19 min. 30 w malej sali miejskiej przy ul. Końskiej 3 odbędzie się finał. (n)

PROFESOR WŁADYSŁAW ZAWADZKI zasnął w Państ. dnia 8-go marca 1939 r. O śmierci byłego, wielce szanowanego i kochanego Dyrektora, powiadamiają z głębokim żalem PRACOWNICY Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie.

Za okazane współczucia i serca w czasie choroby i śmierci oraz za oddanie ostatniej posługi mężowi i ojcu S. T. P. WŁADYSŁAWOWI ZAKRZEWSKIEMU serdeczne podziękowanie Wielebnemu i Proboszczowi Kolekcji Wileńskiej ks. Perestet-Soltnowi, panom: Szczepan-kiemu i Ponkiewiczowi, członkowi Kościoła w Kolekcji Wileńskiej oraz wszystkim przyjaciółom, krewnym i znajomym tą drogą składamy serdeczne podziękowanie. ŻONA I DZIECI.

PODZIĘKOWANIE. Wszystkim którzy oddali ostatnią usługę S. T. P. OKTAWJANOWI MAKARSKIEMU ppor. ułanów a w szcze óności Panom: plk. Wysockiemu, plk. Święcickim, mjr. Niemcz. Nowiczowi, ppr. Majewskiemu, ppr. Skawińskiemu, Korpusowi Oficerskiemu i Podoficerskiemu w Pułku Ułanów Zani meńskich, krewnym i znajomym tą drogą składamy serdeczne podziękowanie. RODZINA.

Zginął pod autobusem

Tragiczny wypadek na ul. Niemieckiej

WILNO Wczoraj na ulicy Niemieckiej w czasie przechodzenia przez jezdnię wpadł pod przejeżdżający autobus linii nr. 3, Baruch Kurman, szklarz, lat 46 (Wielka 33). Wskutek doznanych obrażeń śmierć nastąpiła momentalnie. Do czasu wyjaśnienia przebiegu wypadku policja zatrzymała kierowcę autobusu. Wszystkie wskazuje, że Kurman trafił pod autobus wskutek własnej nieostrożności.

10 zabójców z ulicy Obozowej

WILNO Jak się okazuje, w krwawej rozprawie na ulicy Obozowej, w czasie której zginął cieśla Terechow (Ułańska 25) brało udział 10 osób i wszystkie one podejrzane są o zabójstwo. Dopiero dalsze śledztwo ustali, kto z nich jest winien zbrodni.

Pięciu uczestników zajścia, którzy zgłosili się do komisarjatu, twierdząc, że Terechowowi odebrali rewolwer, gdyż ich napadł, osadzono w areszcie. Powodem napaści miało być porzucenie przez Terechowa żony. Ci, którzy bili go, byli krewnymi porzuczonej.

Samobójczy strzał w poczekalni szkoły

WILNO W Daugieliszkach powiatu święciańskiego w poczekalni szkoły powszechnej wystrzelał z rewolweru odebrał sobie życie 16-letni Wacław Komarowicz, syn komendanta tamtejszej policji. Powód samobójstwa nieznany.

Surowe kary za tajny ubój NA FILMOWEJ TASMIE

WILNO. Starosta grodzki ukarał 30-dniowym bezwzględny aresztem za sprzedaż mięsa i tajny ubój Mowsę Dunowskiego (Kozia 28) i Jolsę Zalkindę (Piaski 44), zaś Szmulę Szapiro (Lipówka 28) grzywną w wysokości 500 zł. z zamianą na 30 dni aresztu. Jednocześnie został ukarany grzywną w wysokości 1500 zł. (względnie 90 dni aresztu) dzierżawca młyn przy ul. Lipówka 2, Abram Bajdel, za niestosowanie się do przepisów o przemiale zboża.

Znaczne opady śnieżne w pow. nieświeskim

NIEŚWIEŻ. W ciągu wczorajszej doby spadły wielkie śniegi w powiecie nieświeskim. Komunikacja autobusowa nie została jeszcze przerwana. Śnieg pada stale od kilkunastu godzin.

Krwawa zemsta kochanki

Pińsk. Stanisława Bendkowska, lat 20, m-ka wsi Wólka Ławska, pow. pińskiego została porzucona przez swego kochanka Radziona Marcinkowicza. Z zemsty zważyła go do siebie noc i przy poświecaniu odcięła mu brzytwą pewne części ciała. Marcinkowicza w stanie bezmądrzeźnym przewieziono do szpitala w Pińsku.

MEBLE stylowe i nowoczesne, stolowe, sypialnie, gabinety oraz sztuki pojedyncze. WYTWORNE MEBLE TAPICERSKIE poleca firma CIĘŻKOWSKI Warszawa, N. Świat 64, tel. 349-85

„Ci widziałasz jaka cwana?“

Kiermasz Kazimierzowy, przygotowana, do którego rozpoczęły się jeszcze w poniedziałek nb. tygodnia, s targi trwały przez cztery dni, od awanturki do niedzieli włącznie, przy pięknej pogodzie, ogromnym napływie publiczności i żywych obrotach, — mimo, że obecnie należy do przeżycia, wciąż jeszcze służy tematem ożywionych rozmów.

Oto pewien pomysłowy młodzian pokazuje koledek oryginalny wielki głośnik, własnej roboty, do odbiornika kryształkowego, ozdobionym „na francio“, wycinanymi postaciami tańczących par i napisem „Wesoła lwowska fała“, zawieszonymi misternie na drucikach, tak jakby unosiły się w powietrzu.

— Zrobił ja takich dwa bez przedań na Kaziuku! — powiada. — Jeden przeda, a jeden został sia! I wiesz jaka z nim była afiora! Podchodzi jedna paniuska i pyta sia: ili kosztuj? 7 zlot mówia, oryginalna robota! A ona wie co powiedziała? — Nu?! — A ci to już — mówi — razem z detektoram, co można zrazu grać na Jim?

— Ci widziałasz jaka cwana?! — Aha! Toż sam dytechtor ze 20 zlot kosztuj, a ona chciała za marnych 7 zlot żeb dla jej i błońnik i radzja dał! — Ot, chulera! Mozab jeszcze i gramafona w dobawka chciała?! — Nu, ot, skroz tego, widzi, i nie przeda! — Nie bieduj, bracio, przedasz na swianiego Jerzego, na Arzaszkowym teneu! To że amatorka rzecz, daliżna robota! — Tak ja i nie biaduj! Tylko chciał powiedziec, co ot jakich ludzi ma na swiecie! Za marny hrosz chciał tak wyżyłować człowieka, sob stałedziw skóra własna dla ich oddał, a i tob jeszcze byto dla ich zamalo! — A to już wiadomo, co takie zanie cwanne, to czysta zaraza, żeb ko to i robio, że ezansów szukajo, żeb skorzystał, znac sia, co człowiek w potrzebi i kupię dobra, odpowiednz rzecz za pół damna! — Ali, porwała kosa na kamień, bracie! Poszła baba ni z czym i jeszcze był ja dla jej para słów na drogę powiedziawszy, że szczywieniła i nie widziała bnie wozy swoje poznać!

Wincuk

W sobotę 11 b. m. o godz. 8 wiecz. OBCHÓD JUBILEUSZOWY 30-letniej pracy scenicznej HALINY DUNIN-RYCHŁOWSKIEJ Odegrana zostanie kom. w 3-ach aktach Grzymały-Siedleckiego „Spadkobierca”

KRONIKA WILEŃSKA

Wschód słońca o 5.51 Zachód słońca o 5.09

SPOSTRZEŻENIA ZAKŁADU METEOROLOGICZNEGO USB. W WILNIE z dnia 8 marca 1939 roku Ciśnienie średnie: 749. Temperatura średnia: + 1. Temperatura najwyższa: + 4. Temperatura najniższa: 0. Opad: 0,3. Wiatr: połudn. - zach. Tendencja: powolny spadek ciśnienia.

PROGNOZA POGODY w dniu 9 marca 1939 roku

Pogoda o zachmurzeniu dużym, miejscami opady. Dość silny wiatr z zachodu. W nocy przymrozki, na wschodzie kraju, w ciągu dnia temperatura kilka stopni powyżej zera. Widzialność dość dobra.

DYZURY APTEK:

Dzisiaj w nocy dyżurują apteki: Jun dżiła (Mickiewicza 33) Mańkowieza (Piłsudskiego 30), Chrześcijański (Ostrobramska 25), Filemonowicza (Wielka 29) Piętkiewicza (Zarzecze 20).

Hotel „St. Georges” w Wilnie. Pierwszorzędny. Pokoje wygodne, ceny tańsze. Telefony w pokojach.

Hotel Europejski w Wilnie. Pierwszorzędny, ceny przystępne. Telefony w pokojach. Winda osobowa.

ZEBRANIA I ODCZYTY

Zarząd Polskiego Towarzystwa Krzewienia Potęgi Handlowej i Ekonomicznej w Wilnie podaje do wiadomości członków, iż w dniu 23 marca 1939 roku o godz. 19-iej w pierwszym terminie, a o godz. 19,30 w drugim terminie odbędzie się Walne Zebranie Towarzystwa w lokalu Instytutu Nauk Handlowo-Gospodarczych w Wilnie, ul. Jagiellońska 2, 3-cie piętro. 1177

„Czwartek dyskusyjny” w Z.P. O.K. Dziś o godz. 6.30 wiecz. w lokalu ZPOK przy ul. Jagiellońskiej Nr. 3/5 m. 3 — „Czwartek dyskusyjny” z rezeratem p. Antoniego Namiecińskiego p. t. „Spółdzielczość w Szwecji i jej rola w gospodarstwie domowym”.

Wstęp wolny. Ze Zw. Chemików Pol. w Wilnie. Dnia 10 marca o godz. 19 w sali chemicznej Instytutu Jędrzeja Śniadeckiego (Nowogrodzka 22) odczyt dr. Kazimierza Monikowskiego p. t. „Wypieki zleba”. Wstęp wolny. Odczyt plk. Grzędzińskiego. Klub Demokratyczny podaje do wiadomości, że w dniu 9 marca (czwartek) w sali Stow. Techników (Wilenska 33) odbędzie się odczyt plk. Januarego Grzędzińskiego na temat: „Europa przed nowym konfliktem”. Początek o godz. 8-iej. Wstęp gr. 50 dla młodzieży uczącej się 30 gr.

NAUKA — INSTYTUT GERMANISTYKI. Wielka 2. — Nowe grupy od I. III. rb. 4. — zł. mies. TURYSTYKA — Wycieczka Wielkanocna do Kowna w dn. 7—11. IV. 1939 r. Zapisy do dnia 15. III. 1939 r. Informacje w „Orbisie”. 1087 ROZNE — Sprzeczanie. Rodzina zmarłego s. p. Dr. Czesława Wiñca przeprasza Ks. Prefekta Gramza za mimowolne opuszczenie jego nazwiska w podziękowaniu, umieszczonym w wczorajszym nrze „Słowa”. Właśnie Ks. Prefekt Gramz przez swój serdeczny udział w

Czarna kawa Pań Wincentynek

W ubiegłą niedzielę w sali miejskiej, gdzie się mieści kino „Mars” odbył się wieczór artystyczny zorganizowany przez Stowarzyszenie Pań Wincentynek.

Odrzuć należy zacząć od komentarzy, jako że o Panie chodzi. Zepchnięta na szary konie sala miejska przy ul. Ostrobramskiej nie wchodziła ostatnio prawie zupełnie w rachubę jako miejsce balów czy rautów na większą skalę i na lepszym poziomie. Stąd powstawały pewne obawy. Wystarczyło jednak przestąpić próg tej pięknej i największej w Wilnie sali, by stwierdzić, że opinia popelniała błąd. Na codzień ciemna, źle oświetlona, pełna kurzu sala, odrodziła się

TEATR MUZYCZNY „LUTNIA”

„GEJSZA” Początek o godz. 8 m. 15 w. Ceny niższe.

pożrebie i wygotowanie przepięknego przemówienia zobowiązał jaknajbardziej całą rodzinę, która Mu na tem miejscu z całego serca dziękuje.

— Podziękowanie. Ojcu Dyrektorowi Apostolskiemu Modlitwy O. J. Wojciechowskiemu za odprawione Rekolekcje w kościele OO. jezuitów. 1173—729 — Sodalsi jadący na Zjazd do Lwowa stawia się obowiązkowo w dniu 9 b. m. (czwartek) o godz. 20 w lokalu Sodalicji Marjańskiej Akademików — ul. Wielka 64.

— Zw. Inżynierów Mierniczych. Powstał w Wilnie oddział Związku Inżynierów Mierniczych (ZIM). Do Zarządu weszli pp.: inż. Ant. Krantzolt — prezes, inż. Tad. Kruss oraz inż. Gust. Lenkowski.

Do Komisji Rewizyjnej pp.: inż. K. Bładziejewicz, inż. J. Cywiński oraz inż. Fr. Walicki.

TEATRY I MUZYKA

— TEATR MIEJSKI NA POHULANEC. „Zazdrość i medycyna” — na przedstawieniu wieczorowym! Dziś o godz. 20-iej „Zazdrość i medycyna” — Jutro o godz. 20-iej „Zazdrość i medycyna”.

Jubileusz zasłużonej artystki! W sobotę dn. 11 marca odbędzie się w Teatrze na Pohulance uroczystość jubileuszowa 30-letniej pracy scenicznej znanej i cenionej w Wilnie artystki p. Haliny Dunin-Rychłowskiej. Odegrana zostanie komedia w 3-ach aktach — Adama Grzymały-Siedleckiego p. t. „Spadkobierca” z Jubilatka w roli Babci, która zalicza za rolę do najświetniejszych swoich kreacji. Reżyseria spoczywa w rękach p. Karola Wyrwicz - Wirowskiego.

Po przedstawieniu jubileuszowym odbędzie się bankiet w salach hotelu „St. Georges”. — Zapisy przyjmuje telefonicznie Administracja Teatru Miejskiego na Pohulance w godz. 11—3, tel. 9-45.

Teatr Miejski z Wilna w Smorgoniu! Dziś, we czwartek dn. 9 marca Teatr Miejski z Wilna gra w Smorgoniu komedię w 3-ach aktach Antoniego Cwojdzkiego p. t. „Człowiek za burtą”.

TEATR MUZYCZNY „LUTNIA”. Dziś egzotyczna operetka „Gejsza”. „Podwójna buchalterja” po cenach propagandowych w piątek.

— Widowskie baletowe Sawiny. Dolskiej. W niedzielę 12 marca o godz. 12.30 pp. w Teatrze „Lutnia” odbędzie się widowskie baletowe Sawiny - Dolskiej oraz uczenie jej studjum. W programie: groteskowy balet „Zabawa w pensjonacie”, balet fantastyczny „Noc czarów” oraz divertissement. Bilety do nabycia w kasie Teatru „Lutnia”. Początek 12 m. 30 pp. 1166—722

CO GRAJA W KINACH?

CASINO: — „Wielki Walc”. HELIOS: — „Pani i Cowboy”. JUTRZENKA: — „Zdobycyca serc”. LUX: — „Premjera”. MARS: — „Niebezpieczna miłość”. MUZA: — „List do matki”. KPW: — „Ognisko”. — „Szczęśliwa trzynastka”. PAN: — „Konflikt”. ŚWIATOWID: — „Rok 1914”. R. K. „ZNICZ”: — „Stowik Wiednia”

TEATR NA POHULANCE „Zazdrość i Medycyna”

PROSZKI Kogutek GRYPA, PRZEZIĘBIENIE BOLE GŁOWY, ZĘBOWIŁA GASECKIEGO

NASIONA poleca W. WELER, wino Sadowa 8, tel. 10—57. Zawalna 18, tel. 19—51. Cenniki wysyłamy bezpłatnie.

Nowootwarty Chrześcijański SKLEP KOLONJALNO-OWOCOWY Stanisław Kopacz Mickiewicza 4 poleca wyborową KAWĘ, delikatesy, owoce, wina, wódki, wędliny wiejskie. Ceny niskie.

Maine Święta bez Krupniku BEZ GŁODOWANIA KRUPNIK I FILTROWANIA sporządzisz przy pomocy zaprawy żiolowo-korzennej Flakon 1 zł. wystarcza na 1—3 litry wódki Poleca Skład Apteczny Władysława TRUBIŁŁY Wino, Lucwisarska 12, 6g Łatarskiej — specjalność ziota lecznicze —

CEDULA URZĘDOWA GIELDY ZBOŻOWO-TOWAROWEJ I LNIARSKIEJ W WILNIE

Table with market prices for various goods like Zyto I standard, Pszenica biała, etc.

Table with market prices for various goods like Mąka żytna, Mąka żytna w. I-a, etc.

Ofiary Ku uczczeniu s. p. Zofji Kościakowskiej na Dom św. Wincentego a Paulo. Rada Metropolitalna Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo — zło żyła bezpośrednio — 142 zł. Ku uczczeniu s. p. Klementyny Zygmunowej Mackiewiczowej na Konferencję św. Wincentego a Paulo — 10 zł. Ottonowie Poklewscy - Kozieliowie.

CASINO! Prawdziwy zachwyt wzbudza ten przełękny film. Przewodna muzyka nieśmiertelnego JOHANNA STRAUSSA. Wielki Walc W rolach gł.: Luiza Rainer, Milza Korjus i Fernand Gravy.

D Z I S największy przebój produkcji francuskiej 1939 roku. KONFLIKT w powieści Giny KAUS Piękny kolorowy nadprogram.

HELIOS | KAPITAŁNY FILM, który wzbudził powszechny en uzajm. Film, na który czekały wszystkie kobiety. Gary KOOPER i Marie OBERON w najnowszym przełękowym filmie „PANI I COWBOY” Barwe tło. koncertowy. Rewelacyjny temat. Napięta akcja kolor. i akcja ności.

Chrześcijańskie Kino „ŚWIATOWID”, Mickiewicza 9. Najpiękniejszy film produkcji polskiej „ROK 1914” Nowe wydanie. W rol. gł.: SMOSAR KA, CONTI, SKIEWICZ, KURNAKOWICZ i in. Początek seansów o g. 4-iej. w Święta o g. 1-iej.

MARS | Dżo Film, o którym będzie mówić całe Wilno! „NIEBEZPIECZNA MIŁOŚĆ” (Cignali...) Role główne: Uroczna Edyga Feuillere oraz znakomity Victor Franzen. Romans pięknej prz myśliczki: broni i oficera marynarki. Tajemniczy jacht. Znowa handlarzy śmierci. Wybuch w porcie.

ZAKŁAD KUŚNIERSKI DYPL. MISTRZA S. Wiśniewskiego Wino, Królewska 1. Tel. 29-24 Specjalność: płaszcze karakułowe, kotikowe, dachy, oraz wszelkie roboty wchodzące w zakres kuśnierstwa.

Kupno i sprzedaż DO SPRZEDANIA plac 9 tys. m. kw. z 3 domami drewnianymi na Zwierzyniec. Informacje: Mostowa 29 m. 15 od godz. 12—13 i od 17—18. Pośrednictwo wykluczone. 700

SPRZEDAM sklep galanterijny — ręcznych robót Wileńska 11. 1174—730

ZAGRANICA każda prania, apteka, każdy technik itd. ma swą maszynę. Dzięki naszej firmie również Pan i Pani mogą posiadać własną maszynę walizkową, tak niezbędne narzędzie pracy w każdym zawodzie. Za połowę normalnej ceny znajdzie Pan(i) bogaty wybór w Składnicy Maszyn J. Hutowicz, Lida, Suwalska 61.

Przyjmę zamówienia na wszystkie MEBLE STYLWOWE — wykonanie solidne z najlepszych materiałów. Kupuję meble stare i zamieniam na nowe. „OKAZJA” — Wielka 26 — tel. 29-95.

Lokale DO WYNAJĘCIA 5-pokojowe mieszkanie na I piętrze z wygodami, dla kulturalnej rodziny. Adres w Administracji „Słowa”. 1168—724

DWA NIEMEBLOWANE POKOJE w mieszkaniu z wygodami — do wynajęcia — ul. św. Jakóbska 10—2.

Nauka STUDENT USB. udziela korepetycji — z matematyki, fizyki i chemii. Zarzeczna 5-a — 13. 1150—706

POSZUKUJĘ nauczycielki na wieś od zaraz, celem przygotowania dziewczynki do 3 kl. gimnazjum. Zgłoszenia: — 3-go Maja 9 m. 12 od godz. 8—9 wieczorem. 1137—693

Poszukują pracy BUCHALTERIA Zakładam, prowadzę, rewiduję i sporządzam bilanse. Ceny umiarkowane. Zgłoszenia z prowincji pod m. Wilno. Zarzeczna 13 m. 2. W domu od g. 3—5 1012—606

UWAGA!!! OKAZJA!!! Zamieniamy użyty garderobę męską na pierwszorzędne, najmłodniejsze materiały bielskie. Telefonować: 19-00. Filij nie posiadamy. 958

Redaktorzy działów: Władysław Bodak — sprawy młodzieżowe, Teodor Bujnicki — recenzje teatralne, dr. Walerjan Charkiewicz — recenzje literackie, Tadeusz Gieszczyński — recenzje filmowe, Jadwiga Dziewulska — recenzje teatralne warszawskie, prof. Michał Józefowicz — recenzje muzyczne, Władysław Landyn — sport, hr. Henryk Lubiński — informacje polityczne polskie, Władysław Lepkowski — kronika lokalna wileńska, Józef Mackiewicz — reportaż społeczny, Stanisław Mackiewicz — polityka wewnętrzna i zagraniczna, Konstanty Syrewicz — sprawy społeczne i kulturalne, Konstanty Szychowski — kronika Ziemi Wschodnich, Marjan Szydłowski — kronika sądowa, Barbara Toporska — niedzielny dodatek literacki, Karol Zbyszewski — feljton p.t. „W Wilnie Stolicy”.

Konto P. K. O. Nr. 700.724 CENY OGŁOSZEN: wiersz milimetry 1 szpalt w tekście 60 gr. Za tekstem 40 gr. Komunikaty oraz teksty estetyczne 75 gr. Kronika reklam. młm 1 zł. Drobne 15 gr. za wyraz. W numerach świętecznych oraz z prawami 0,25 zł. drożej. Zagraniczne 0,50 zł. drożej. Ogłoszenia cyfrowe oraz tabelarycz. 0,50 zł. drożej. Układy ogłosz. w tekście 1 zł. za tekstem 6-ciu szpaltowy. Adm. nie przyj. zastrzeżeń co do miejsca. Terminy druku Administracji nie obowiązują.